

MILJØMINISTERIET
EU og Internationalt politisk sekretariat

6. december 2011
Sagsnr.: 2011-2160

Samlenotat til Folketingets Europaudvalg

Samlenotat til miljørådsmøde den 19. december 2011		
1.	Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om eksport og import af farlige kemikalier - <i>Fremskridtsrapport/tidlig forelæggelse</i>	<i>Side 2</i>
2.	Kommissionens forslag til ændring af direktiv 1999/32/EF om begrænsning af svovlindholdet i visse flydende brændstoffer - <i>Fremskridtsrapport/tidlig forelæggelse</i>	<i>Side 8</i>
3.	Kommissionens forslag til revision af direktiv om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer (Seveso-direktivet) - <i>Fremskridtsrapport</i>	<i>Side 16</i>
4.	EU's Biodiversitets strategi mod 2020: Implementeringsrammen - <i>Vedtagelse af rådskonklusioner</i>	<i>Side 32</i>
5.	Roadmap om et ressourceeffektivt Europa - <i>Vedtagelse af rådskonklusioner</i>	<i>Side 36</i>

PUNKT 1

Kommissionens forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING om eksport og import af farlige kemikalier

KOM(2011) 245 endelig

- Revideret notat

Tidlig forelæggelse/fremskridtsrapport

Resume

Kommissionens forslag vil betyde, at den gældende forordning 689/2008 om eksport og import af farlige kemikalier, den såkaldte PIC forordning, erstattes, så lovgivningen tilpasses ny terminologi i kemikalielovgivningen og tilpasses Lissabontraktaten, herunder brugen af delegerede retsakter og Unionens repræsentation udadtil. Endvidere foreslås øget mulighed for eksport i tilfælde hvor et importland ikke svarer på forespørgsel om samtykke, nogle praktiske tekniske ændringer og at EU's kemikalieagentur overdrages en del af det administrative arbejde. Forslaget vurderes generelt at få begrænsede konsekvenser.

1. Status

Kommissionen sendte den 5. maj 2011 ovennævnte forslag til Rådet og Parlamentet. Forslaget har hjemmel i artikel 192, stk. 1 (miljøbeskyttelse) og artikel 207 (den fælles handelspolitik) i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmøde og skal derfor vedtages efter den almindelige lovgivningsprocedure i artikel 294. Forslaget erstatter Forordning 689/2008 om eksport og import af farlige kemikalier.

Det forventes, at forslaget kommer til behandling i Europa-Parlamentets miljøgruppe 20. december 2011, og at sagen kommer til afstemning i Parlamentets plenarforsamling i marts 2012.

Folketingets Europaudvalg er den 16. juni 2011 orienteret ved nærheds- og grundnotat om sagen.

Forslaget er sat på Rådsmødet den 19. december 2011 med henblik på fremskridtsrapport.

2. Formål og indhold

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 689/2008 af 17. juni 2008 om eksport og import af farlige kemikalier (herefter "forordningen") gennemfører Rotterdamkonventionen om proceduren for forudgående informeret samtykke (PIC-proceduren) for visse farlige kemikalier og pesticider i international handel.

Forslaget har til formål:

1. At tilpasse forordningen til terminologien i den nye CLP forordning (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 af 16. december 2008). Fx ændres definitionerne af "præparat" (erstattes af "blanding"). Endvidere foreslås det, at kemikalier, der under toldtilsyn med henblik på reeksport opbevares i midlertidigt oplag, frilagre, frizoner skal være omfattet af CLP reglerne vedrørende mærkning og emballering.

2. At overdrage en del af de administrative, tekniske og videnskabelige opgaver, der i dag varetages af EU-kommissionen, til Det Europæiske Kemikalieagentur. Agenturet finansieres i første omgang af Kommissionen med mulighed for nationale frivillige bidrag, men Kommissionen skal inden 1. april 2018 undersøge muligheden for og i givet fald fremlægge forslag til, at agenturet kan opkræve gebyr. Forordningen indeholder allerede mulighed for at fastsætte nationale gebyrer, hvilket dog ikke er udnyttet i Danmark.
3. At foretage visse tekniske ændringer af de operative bestemmelser, bl.a. en præcisering af definitionerne af stoffer, blandinger og artikler og – for at lette toldvæsenets kontrol – krav om brug af reference-id-nummeret ved eksport af stoffer, der er opført på forordningens bilag I, men som ikke er omfattet af kravet om eksportanmeldelse. Eksportanmeldelser skal optages i en særlig database på Kemikalieagenturets hjemmeside, som de kompetente nationale myndigheder har adgang til.
4. At justere betingelserne for, at eksport kan finde sted, selv om importlandet ikke har svaret på forespørgsel om samtykke. Importlande har hidtil ikke svaret på ca. 30 % af forespørgslerne; trods gentagne rykkere. Især volder PIC kandidatsstoffer problemer for eksportører. PIC kandidatstoffer er de stoffer, der er opført i forordningens bilag I, del 2, fordi de er forbudt eller underkastet strenge restriktioner i EU, men som endnu ikke er optaget på Rotterdamkonventionen. Det foreslås derfor at tillade eksport, hvis det trods ihærdige bestræbelser fra eksportlandets udpegede nationale myndigheder, agenturet og Kommissionen ikke er lykkedes at få svar fra importlandet inden for to måneder. Det forudsætter dog, at der fra officiel kilde foreligger dokumentation for, at kemikaliet er importeret eller anvendt i løbet af de foregående fem år, og at der ikke er foretaget nogen reguleringsindgreb for at forbyde anvendelsen. Tilladelsen gælder dog højst 12 måneder, hvorefter proceduren starter igen.
5. At tilpasse bestemmelserne vedrørende EU's repræsentation udadtil (artikel 5) og om udvalgsproceduren til Lissabontraktaten, herunder præcisere, hvilke regler der er omfattet af gennemførelsesretsakter, og hvilke betingelser der gælder for vedtagelse af delegerede retsakter. (Artikel 26-29). Den hidtige bestemmelse i forordningen, om at deltagelse i Rotterdamkonventionen er et fælles ansvar for Kommissionen og medlemsstaterne, foreslås fjernet.

Generel baggrund

Målet med Rotterdamkonventionen er at parterne i den internationale samhandel med farlige kemikalier samarbejder for at beskytte menneskers sundhed og miljøet mod potentielle skadevirkninger fra kemikalier.

Både EU og de enkelte medlemsstater individuelt er parter til Rotterdamkonventionen. Forordning (EF) nr. 689/2008 gennemfører Rotterdamkonventionen i EU, men er på visse punkter mere vidtgående end konventionen, da de gælder for eksport til alle lande - ikke kun dem, der er part i konventionen, og da der stilles krav om, at der også skal foreligge samtykke inden eksport af stoffer, som EU vurderer opfylder betingelserne for at blive optaget på Rotterdamkonventionen. På en række tværgående områder, for eksempel procedureregler, teknisk assistance, budget og overholdelse, er der delt kompetence mellem EU og medlemsstaterne.

Efter forordning 689/2008 skal eksportører årligt anmelde eksport af kemikalier, der er optaget på forordningens bilag I, da de i EU er forbudt eller strengt reguleret i mindst en af fire følgende kategorier: pesticider (henholdsvis plantebeskyttelsesmidler og biocider) og industrikemikalier (henholdsvis til erhvervsmæssig anvendelse og til privat anvendelse). Anmeldelseskravet gælder

uanset, om anvendelsen er forbudt eller underkastet strenge restriktioner i EU. Derudover er kemikalier på Rotterdamskonventionen ("PIC-kemikalier") og visse artikler omfattet af forordningen.

PIC-kemikalier og kemikalier, som er forbudt eller underkastet strenge restriktioner i EU inden for en af konventionens anvendelseskategorier (dvs enten som pesticid eller som industrikemikalie), kan ikke eksporteres uden importlandenes udtrykkelige samtykke.

Visse artikler og kemikalier (fx. kemikalier, der er omfattet af Stockholmskonventionen om persistente organiske miljøgifte) må ikke eksporteres. Alle farlige kemikalier, der eksporteres til tredjelande, skal opfylde de samme mærknings- og emballeringskrav som i EU, medmindre de pågældende tredjelande stiller andre krav.

3. Europa Parlamentets udtalelser

Europaparlamentet har fået forelagt forslaget samtidigt med Rådet og har ikke udtalt sig endnu. Parlamentets miljøudvalg stemmer om forslaget den 20. december 2011. Det forventes, at behandlingen i plenarsamlingen finder sted i slutningen af marts 2012.

4. Nærhedsprincippet

Forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, da dets mål ikke kan nås af medlemsstaterne, og det angives at en harmoniseret fremgangsmåde er en forudsætning for, at EU som deltager i konventionen kan indfri sine internationale forpligtelser.

5. Konsekvenser for Danmark

Gældende dansk ret og forslagets lovgivningsmæssige konsekvenser:

Forslaget erstatter forordning 689/2008 og vil ikke have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslagets økonomiske og erhvervsadministrative konsekvenser: Forslaget forventes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet. Dog kan den øgede mulighed for at eksportere, selv om et importland ikke har svaret på en forespørgsel om samtykke, betyde, at nogle hidtil blokerede eksporter bliver tilladt. Miljøstyrelsen har kendskab til enkelte eksporter fra danske firmaer, der ikke har kunnet lade sig gøre på grund af manglende svar på forespørgsel om samtykke, men har ikke grundlag for at vurdere, om Kommissions forslag i de konkrete tilfælde ville have givet mulighed for at undtage for kravet om samtykke.

Statsfinansielle konsekvenser: Forslaget vil ikke indebære økonomiske eller væsentlige administrative konsekvenser for myndighederne.

Erhvervsadministrative konsekvenser: Forslaget vil ikke lægge yderligere administrative byrder på eksportørerne.

Samfundsøkonomiske konsekvenser: Forslaget vurderes ikke at få samfundsøkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveau: Beskyttelsesniveauet i Danmark vil ikke blive påvirket. Den foreslåede mulighed for at tillade eksport, hvis importlandet ikke har svaret inden 2 måneder, indebærer en potentiel forringelse af beskyttelsesniveauet i importlandene. Selv om det er en forudsætning, at et givent stof er dokumenteret anvendt i det pågældende land inden for de seneste 5 år (for eksempel fordi det er fremstillet i landet selv eller er importeret fra lande uden for EU), kan det ikke

udelukkes, at muligheden for EU-eksport vil føre til øget anvendelse af stoffet. Ved eksport af PIC-kemikalier (stoffer optaget på Rotterdamkonventionen) indeholder forordning 689/2008 allerede krav om, at eksportlandet sammen med Kommissionen skal tage hensyn til eventuelle virkninger på miljø og sundhed i importlandet for, at undtagelsesbestemmelsen kan tages i anvendelse. Denne forpligtelse gælder ikke for de stoffer, som EU vurderer, opfylder kravene til optagelse på Rotterdam konventionen, men som ikke er optaget endnu.

Grønland og Færøerne: Forslaget vurderes ikke få konsekvenser for Grønland og Færøerne.

Relation til proportionalitetsprincippet: Forslaget er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, da det ikke går videre end, hvad der er nødvendigt for at nå målene. Det indeholder kun ændringer, hvor forordningens korrekte funktion gør dem nødvendige og hensigtsmæssige, og hvor de er påkrævet som følge af ændringer i anden lovgivning.

6. Høring

Forslaget har i maj 2011 været i almindelig høring og efterfølgende forelagt miljøspecialudvalget. Danmarks Farve- og Limindustri (DFL) foreslog at undtage blandinger som skal anvendes i en anden underkategori (dvs. biocid, plantebeskyttelsesmiddel, industrikemikalie til privat anvendelse og industrikemikalie til erhvervmæssig anvendelse) end den underkategori hvor stoffet er forbudt eller strengt reguleret i EU, hvis blandingens funktion og form ikke udgør en risiko for, at blandingen mod intentionen anvendes til det regulerede område. DFL er forstående over for, at Danmark ikke kan støtte helt at undtage de pågældende blandinger fra forordningen, men at oplysninger, der skal ledsage eksporterede kemikalier, også bør gælde produkter, der kan undtages fra anmeldelses- og indberetningsforpligtelsen.

3F vil gerne have tilføjet arbejdsmiljømæssige konsekvenser i den danske indstilling, da der ikke altid sættes lighedstegn mellem arbejdsmiljø og sundhed, idet sundhed ofte drejer sig om den brede befolkning og ikke for de personer, der er beskæftiget med håndteringen af disse farlige kemikalier.

Sagen blev behandlet på miljøspecialudvalget den 21. september. Dette gav ikke anledning til bemærkninger.

Sagen blev behandlet på miljøspecialudvalget den 30. november 2011. Der var følgende bemærkninger:

Danmarks Naturfredningsforening mente, at det var uklart, om man fortsat ville tillade eksport trods ihærdige bestræbelser. Man ønskede en definition af ihærdige bestræbelser.

7. Forhandlingssituationen

Der har været afholdt en række forhandlingsmøder om forslaget.

Medlemsstaterne er stort set enige om at afvise at slette den gældende bestemmelse om Medlemsstaternes og Kommissionens fælles ansvar i forhold til Rotterdam konventionen.

Vedrørende forslaget om at muliggøre eksport, selv om importlandet trods ihærdige bestræbelser ikke har svaret på forespørgsel om samtykke, ser der ud til at være generel tilslutning til at stramme betingelserne i forhold til Kommissionens forslag.

Der er generel enighed om øvrige punkter, herunder overdragelse af Kommissionens administrative arbejde til Det Europæiske Kemikalieagentur, tilpasning til CLP forordningen (1272/2008) om klassificering, mærkning og emballering af kemikalier, anvendelse af delegerede retsakter ved ændring af forordningens bilag og præcisering af visse af definitioner.

Der er positiv interesse for det danske forslag om, at en eksportanmeldelse omfatter alle ens mærkede blandinger med et givent stof, hvis dette let kan administreres og forslaget i øvrigt ikke indebærer en forringelse af beskyttelsesniveauet. Dette er Danmarks opfattelse.

Det polske formandskab kan ikke længere nå en første behandlingsaftale med Europa-Parlamentet, men opretholder den politiske debat på Rådsmødet. Forslaget ligger nu til det danske formandskab.

8. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark har i overensstemmelse med Rotterdamkonventionen en generel interesse i at eksportlande medvirker til, at importlande kan sikre miljø og sundhed på et højt niveau. Med hensyn til de foreslåede ændringer af lovgivningen på området har Danmark interesse i, at reguleringen tilpasses anden EU-lovgivning på området.

Regeringens holdning til de enkelte elementer er som følger:

1. Danmark kan tilslutte sig, at forordningen tilpasses terminologien i den nye CLP forordning. Danmark kan særlig for PIC stoffer og PIC kandidatstoffer støtte at kemikalier der opbevares i frilagre mv. med henblik på reeksport skal mærkes og emballeres, i det omfang et sådant krav er muligt efter toldreglerne, som ikke giver mulighed for at varer i midlertidigt oplag omemballeres eller ommærkes.
2. Danmark kan tilslutte sig, at kemikalieagenturet overdrages en del af de administrative, tekniske og videnskabelige opgaver, der i dag varetages af EU kommissionen, og at muligheden for gebyrfinansiering af agenturets aktiviteter undersøges.
3. Danmark kan tilslutte sig, at der foretages visse tekniske ændringer af de operative bestemmelser, bl.a. en præcisering af definitionerne af stoffer, blandinger og artikler og krav om brug af reference-id-nummeret ved eksporter, der ikke er omfattet af kravet om eksportanmeldelse. Det skal sikres, at offentliggørelsen af eksportanmeldelser ikke indebærer, at fortrolige forretningsoplysninger offentliggøres.
4. Danmark kan acceptere, at der opstilles ændrede betingelser for, at eksport kan finde sted, selv om importlandet ikke har svaret, men uden at importlandenes beskyttelse derved forringes, idet det anerkendes at det nuværende system skaber vanskeligheder for eksportører under forudsætning af, at kravene strammes yderligere i forhold til Kommissionens forslag.

Efter dansk opfattelse bør der ud over de vilkår, som er foreslået af Kommissionen, stilles generelt krav om, at Medlemsstaten og Kommissionen skal tage hensyn til de sundheds- og miljømæssige konsekvenser ved at anvende kemikaliet i det pågældende importland.

5. Danmark kan tilslutte sig, at bestemmelserne vedrørende EU's repræsentation udadtil (artikel 5) og om udvalgsproceduren tilpasses Lissabontraktaten, hvis det gøres klart, at deltagelsen i Rotterdamkonventionen er Kommissionens og Medlemsstaternes fælles ansvar. Det vil bl.a. indebære, at Kommissionen ikke nødvendigvis alene repræsenterer Unionen på områder, hvor der er delt kompetence med medlemsstaterne. Danmark kan tilslutte sig, at

bilagene kan ændres af Kommissionen ved delegerede retsakter, idet der er tale om konsekvensændringer af anden ny EU regulering, fx under REACH-, biocid- eller plantebeskyttelsesmiddellovgivningerne, ændringer i Rotterdamkonventionen eller praktiske redskaber, fx indberetningsformularer. Det har i denne forbindelse væsentlig betydning, at delegeringen af beføjelser kan tilbagekaldes, og at Rådet kan gøre indsigelse mod en delegeret retsakt indtil 2 måneder efter, at den er meddelt.

6. Ud over Kommissionens forslag vil Danmark arbejde for, at en eksportanmeldelse kan omfatte alle blandinger med et givent stof, der på grund af blandingerens indhold af stoffet har samme klassificering. Dette sker for at begrænse den administrative belastning af såvel eksportører, som myndigheder i EU og importlandene, idet de ikke behøver at tage konkret stilling til hver enkelt blanding, men kan vurdere blandinger med samme risiko under et.

Danmark vil endvidere arbejde for at undtage blandinger, som ikke er forbudt eller strengt reguleret i EU, fra kravet om anmeldelse og indberetning, hvis det dokumenteres, at der ikke er risiko for, at blandingen anvendes i en kategori, hvor indholdsstoffet er forbudt eller strengt reguleret. En sådan ændring vil indebære en mindre belastning af u-landenes administration og muliggøre en mere målrettet indsats mod de anvendelses kategorier, hvor der reelt er risiko. Eksportørerne vil ligeledes blive lettet i arbejdet. Danmark kan ikke støtte helt at undtage de pågældende blandinger fra forordningen, idet fx reglerne om at oplysninger, der skal ledsage eksporterede kemikalier, også bør gælde sådanne produkter.

9. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er den 16. juni 2011 orienteret ved nærheds- og grundnotat om sagen.

PUNKT 2

Kommissionens forslag til ændring af direktiv 1999/32/EF om begrænsning af svovlindholdet i visse flydende brændstoffer

KOM (2011) 439

- Revideret notat

Tidlig forelæggelse/fremskridtsrapport

Resume

Reglerne om svovlindholdet i skibsbrændstoffer begrænser skibenes udslip af svovldioxid og partikelforurening. Direktivet indarbejder navnlig strengere regler for skibsbrændstoffer, der skal anvendes i områder med særligt behov for miljøbeskyttelse, herunder alle danske farvande. Reglerne er vedtaget i regi af FN's Søfartsorganisation (IMO), fastlagt i det reviderede bilag VI til MARPOL-konventionen fra 2008. Implementering af reglerne, som træder i kraft løbende frem mod 2020, udgør de væsentligste dele af direktivet og er allerede implementeret i dansk ret.

Kommissionen opgiver de miljømæssige konsekvenser af mindre svovl i skibsbrændstoffer til at være en 90 % reduktion af skibsfartens svovldioxid-udslip og deraf følgende sur nedbør. Desuden opnås en 75 % reduktion af skibsfartens direkte udslip af sundhedsskadelig partikelforurening. Reduktionerne vil være mindst ligeså store fra de skibe, der vælger at anvende røggasrensning som alternativ til lavsvovl brændstoffer. En stor del af de miljømæssige fordele kan dog tilskrives de allerede implementerede IMO-regler og er således ikke direkte konsekvenser af ændringsforslaget til direktivet.

Der vurderes ikke at være væsentlige økonomiske konsekvenser af ændringsforslaget, idet danske rederier, øvrige erhvervsliv samt myndighederne ikke berøres af de dele af ændringsforslaget, som går videre end de allerede implementerede IMO-regler.

1. Status

Kommissionen sendte den 15. juli 2011 ovennævnte forslag til Rådet. Forslaget har hjemmel i TEUF artikel 192, og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om den almindelige beslutningsprocedure i TEUF artikel 294.

Rådets behandling af forslaget er påbegyndt medio september 2011. Europa-parlamentet har endnu ikke udtalt sig. Forslaget er sat på dagsordenen i forbindelse med Miljørådsmødet den 19. december m.h.p. fremlæggelse af fremskridtsrapport. Det kan forventes, at direktivet skal forhandles på plads under dansk EU-formandskab.

Folketingets Europaudvalg er orienteret om sagen med nærheds- og grundnotat den 14. september 2011.

2. Formål og indhold

Reglerne om svovlindholdet i skibsbrændstoffer begrænser skibenes udslip af svovldioxid og partikelforurening. Direktiv 1999/32/EF som ændret ved direktiv 2005/33/EF regulerer

svovlindholdet i brændstoffer, der anvendes ved søtransport og indarbejder visse regler, der er fastsat under FN' Søfartsorganisation (IMO), i EU-lovgivningen. Direktivet indarbejder navnlig strengere regler om svovlindhold i skibsbrændstoffer, der skal anvendes i områder, der har behov for særlig miljøbeskyttelse. Disse kendes som svovlemissionskontrolområder (SECA-områder), og består i EU af Østersøen, Nordsøen og Den Engelske Kanal.

IMO's regler er fastlagt i det reviderede bilag VI til MARPOL-konventionen fra 2008 og indebærer frem mod 2020 en løbende skærpelse af grænserne for brændstoffernes svovlindhold, samt regler om alternative metoder til opfyldelse af reglerne gennem røggasrensning eller alternative brændstoffer.

I tillæg til EU's implementering af IMO's regler, indebærer ændringsforslaget yderligere bestemmelser vedrørende:

- Genoprettelse af EU's særlige regler for passagerskibe, der sejler i fast rutefart til og fra havne i EU. Disse passagerskibe forpligtiges fra 2020 til at overholde SECA-kravene i alle EU's territorialfarvande, det vil sige også på de dele af deres ruter, der ligger udenfor SECA-områderne.
- Styrkelse af EU's overvågnings- og håndhævelsesordning, herunder bestemmelser vedrørende udtagning af brændstofprøver, som Kommissionen via delegerede retsakter kan fastsætte procedurer for.
- Fastsættelse af en øvre grænse for skibsbrændstoffers svovlindhold på 3,5 %, som også gælder ved anvendelse af røggasrensning.
- Bemyndigelse af Kommissionen til via delegerede retsakter og efter IMO's beslutning at udpege yderligere SECA-områder i EU.
- Ændrede regler for alternative metoder (herunder røggasrensning)
- Ingen undtagelsesklausul for krav om svovlindhold i brændstoffet. IMO-reglerne har en sådan klausul (regel 18 i det reviderede MARPOL Annex VI), der kan bruges i tilfælde af manglende brændstof-tilgængelighed.

3. Europa Parlamentets udtalelser

Europa Parlamentet har endnu ikke udtalt sig.

4. Nærhedsprincippet

Kommissionens vurderer følgende: Skibsfartens globale dimension og den grænseoverskridende virkning af luftforurening, der udledes som følge af forbrænding af svovlholdige brændstoffer, kræver, at der fastsættes fælles regler for alle medlemsstater. I mangel af sådanne regler ville forskellige nationale standarder gælde for skibe, der sejler i EU's farvande. Et sådant juridisk kludetæppe ville gøre driften af skibsfart i EU meget kompliceret og dyr, hvorved det indre marked ville blive forvredet. Kun en foranstaltning, der er harmoniseret på EU-plan, med EU's styrkede overvågnings- og håndhævelsesordning, vil sikre en effektiv gennemførelse og anvendelse af de internationale brændstofstandarder i alle medlemsstater.

Regeringen kan tilslutte sig Kommissionens vurdering.

5. Konsekvenser for Danmark

Gældende dansk ret og forslagets lovgivningsmæssige konsekvenser

Reglerne er allerede delvist implementeret i dansk ret ved en ændring af den eksisterende bekendtgørelse nr. 1098 af 19/09/2010.

Forslagets økonomiske og erhvervsadministrative konsekvenser

Ændringsforslaget er hovedsageligt en implementering i EU-retten af den gældende internationale konvention, IMO's reviderede MARPOL, bilag VI. Disse regler er implementeret i dansk ret ved bekendtgørelse nr. 1098 af 19/09/2010, og omkostninger for staten og erhvervslivet ved IMO-reglerne kan derfor ikke relateres til det ændrede EU-direktiv.

De dele af ændringsforslaget, der går ud over de allerede implementerede IMO-regler, vurderes ikke at have væsentlige erhvervsadministrative eller økonomiske konsekvenser, idet danske rederier og industri ikke vurderes at blive berørt.

Den foreslåede absolutte grænse for svovlindhold på 3,5 % kan dog potentielt medføre en ekstraomkostning for rederier, der vælger at anvende røggasrensning. Det skyldes, at brændstof med et svovlindhold over 3,5 % eventuelt kan vise sig at blive billigere end brændstof med mindre end 3,5 %. En eventuel meromkostning vurderes at være marginal, men kan ikke kvantificeres nærmere på nuværende tidspunkt.

Der vurderes ikke at være direkte statsfinansielle konsekvenser forbundet med ændringsforslaget. Dog indeholder forslaget en mulighed for, at EU Kommissionen ændrer håndhævelsesprocedurerne for overholdelse af direktivets regler, og dette kan medføre krav om flere udtagninger af brændstofprøver ombord på skibe i EU havne. Den nuværende håndhævelse i Danmark ligger væsentligt over gennemsnittet i EU, og der forventes derfor ikke krav om flere prøver, end der allerede udtages.

Forslaget vurderes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske omkostninger, men der vil være en samfundsøkonomisk gevinst forbundet med øget miljø- og sundhedsbeskyttelse.

De totale omkostninger ved det reviderede direktiv, altså inklusiv omkostningerne ved de allerede implementerede regler, opgøres for hele EU til 20-83 mia. kr. i 2020, mens gevinsterne for hele EU vil være 113-255 mia. kr. i 2020. I konsekvensberegningen bliver gevinsterne for Danmark opgjort til 2,9-6,6 mia. kr., mens omkostningerne ikke bliver udspecificeret efter medlemslande. Det kan dog forventes, at omkostningerne i sidste ende bliver båret af forbrugerne. Der kan derfor eventuelt bruges en vægtning af omkostninger efter andel af BNP. Danmarks BNP udgør omkring 2 % af EUs BNP, og omkostningerne for Danmark vil derfor være på 0,4-1,7 mia. kr. Hvis omkostningerne

falder på rederierne, skal der dog tages højde for, at danske rederier har en forholdsvis stor flåde, hvorfor omkostningerne for Danmark vil være højere end de nævnte.

Miljømæssige konsekvenser

Ændringsforslaget medfører øget miljøbeskyttelse i Danmark, idet reglerne om mindre svovl i skibsbrændstoffer vil medføre 90 % reduktion af skibsfartens svovldioxid-udslip og deraf følgende sur nedbør. Desuden opnås en 75 % reduktion af skibsfartens direkte udslip af sundhedsskadelig partikelforurening. Reduktionerne realiseres løbende frem mod 2020 og vil være mindst ligeså store fra de skibe, der vælger at anvende røggasrensning som alternativ til renere brændstoffer. Reduktionen i partikeludslip på 75 % gælder den direkte emission, men da der også dannes sekundære partikler i atmosfæren efter at røgen har forladt skibets skorsten, vil der ikke ses en 75 % reduktion af den totale partikelforurening relateret til skibe.

Skibsfartens bidrag til den totale partikelforureningen i København udgør ca. 7 % (Danmarks Miljøundersøgelser 2009), og reduktionen af det direkte partikeludslip kan således forventes at give en vis forbedring i byernes luftkvalitet.

En stor del af den øgede miljøbeskyttelse kan ikke relateres direkte til ændringsforslaget, da der som nævnt i vid udstrækning er tale om allerede implementerede regler fra IMO. Den del af luftforureningen i Danmark, som stammer fra skibe, kommer dog også hertil som fjerntransporteret luftforurening fra andre lande og havområder. Det er derfor vigtigt for miljøbeskyttelsen, at IMO-reglerne overholdes, og dette sikres effektivt i EU gennem ændringsforslaget til direktivet.

6. Høring

Forslaget blev sendt i høring den 8. august 2011 til 87 interessenter. Der er ved høringsfristens udløb den 1. september 2011 modtaget hørings svar fra ni høringsparter, hvoraf syv har bemærkninger. Kommentarerne kan opdeles som følger:

Der indkom bemærkninger fra: Danske Maritime, Danmarks Rederiforening, Alfa Laval (generel henvisning til Danske Maritime), Mærsk samt MAN Diesel og Turbo (generel henvisning til Danske Maritime).

Olieforum havde ingen bemærkninger til forslaget.

Implementering af IMO's regler for svovl i skibsbrændstoffer

Høringsparterne ser generelt positivt på, at svovldirektivet ændres, så den europæiske regulering kommer til at ligge på linje med den internationale regulering i det reviderede MARPOL Annex VI.

Særlige regler for passagerskibe i fast rutefart

Rederiforeningen og Danske Maritime konstaterer, at der er en disharmoni mellem MARPOL-konventionens krav til svovlindholdet i skibsbrændstoffer på 0,5 % udenfor SECA'erne fra den 1. januar 2020 og direktivforslagets særregel for passagerskibe i fast rutefart til og fra EU-havne, som fra 2020 skal overholde et krav til svovlindhold på højst 0,1 %.

Øvre grænse for skibsbrændstoffers svovlindhold på 3,5 %

Mærsk, Danmarks Rederiforening og Danske Maritime kan ikke støtte forslaget generelle grænse for svovlindhold i skibsbrændstoffer på 3,5 %. Ifølge direktivforslaget skal grænsen gælde både i forhold til anvendelse og markedsføring af skibsbrændstoffer og går derfor længere end MARPOL-konventionen, som kun regulerer anvendelsen. Herved indskrænker direktivforslaget MARPOL-konventionens bestemmelser om alternative metoder til at reducere svovlindholdet i skibsbrændstoffer.

Alternative metoder

Alfa Laval finder det u hensigtsmæssigt, at direktivforslaget indeholder supplerende regler til IMO's krav til røggasrensningsudstyr. Udover IMO's regler om typegodkendelse indeholder direktivforslaget samtidig regler om målinger på det enkelte udstyr, hvilket kan føre til, at udstyr godkendt i internationalt regi udenfor EU ikke lovligt vil kunne anvendes indenfor EU.

MARPOL-konventionens undtagelsesklausul

Rederiforeningen og Mærsk finder det hensigtsmæssigt, hvis der i direktivforslaget optages en undtagelsesklausul svarende til regel 18 i MARPOL-konventionens reviderede Annex VI. Ifølge denne regel kan et skib under visse betingelser, hvor et brændstof ikke er tilgængeligt med det påkrævede svovlindhold, fravige kravet til svovlindhold.

Styrkelse af EU's overvågnings- og håndhævelsesordning

Rederiforeningen og Danske Maritime kan ikke støtte, at Kommissionen får mulighed for via delegerede retsakter at vedtage yderligere overvågnings- og håndhævelsesregler end dem, der findes i MARPOL-konventionen. Rederiforeningen påpeger særligt, at det er uproportionalt, at en logbog, som ikke er ført korrekt i forbindelse med brændstofskift, skal kunne føre til et anløbsforbud. Et anløbsforbud er en stærkt indgribende sanktion overfor et skib og står ikke mål med overtrædelsens karakter.

Kommissionen kan implementere nye SECA'er i svovldirektivet efter en IMO beslutning

Danske Maritime kan ikke støtte, hvis direktivforslaget indebærer, at Kommissionen via delegerede retsakter får mulighed for at udpege nye SECA-områder.

Ved Miljøspecialudvalgsmødet den 30.11. 2011 blev følgende bemærkninger fremført:

Det Økologiske råd fandt man i dansk holdning skulle være mere præcis i forhold områder hvor Kommissionens forslag går videre end IMO reglerne fsva. godkendelse, håndhævnin g og sanktionering.

Dansk Energi og Olieforum bemærkede at der EU-landene imellem havde udviklet sig en forskelligartet praksis for hvorledes de såkaldte bunkernoter (Red: Bunker Delivery Notes) udfyldes, hvilket kan vanskeliggøre den kontrolindsats der lægges op til i Kommissionens forslag.

7. Forhandlingsituationen

Rådet er medio september påbegyndt behandlingen af sagen. Mange medlemsstater er generelt positive over for forslaget hovedelementer herunder at svovldirektivet ændres, så den europæiske regulering kommer til at ligge på linje med den internationale regulering i det reviderede MARPOL Annex VI. Få medlemsstater finder at forslaget vil have utilsigtede konsekvenser for erhvervet og er på den baggrund kritiske. Flere medlemsstater er kritiske over for Kommissionens forslag fsva. brugen af delegerede retsakter. Forslaget er sat på dagsordenen for Miljørådsmødet den 19.12 2011 m.h.p. fremskridtsrapport.

8. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag velkomment. Danmark arbejder generelt for begrænsning af skibsfartens luftforurening samt for ens konkurrencevilkår indenfor EU. Regeringen er på den baggrund positivt indstillet overfor hovedelementerne i ændringsforslaget, med visse undtagelser som beskrevet herunder.

Implementeringen i EU af svovlreglerne i IMO's reviderede MARPOL Annex VI udgør den centrale del af ændringsforslaget. Direktivet er i dets nuværende form forældet i forhold til reglerne vedtaget i MARPOL-konventionen, og det er derfor vigtigt, at direktivet ændres til at indeholde reglerne besluttet i IMO. Dette vil sikre ens implementering og en effektiv håndhævelse i EU, til fordel for såvel miljøet som rederierne. Implementeres IMO-reglerne ikke i direktivet, vil der dels opstå et kludetæppe af forskellige nationale regler, dels vil medlemslandene ikke i samme omfang være forpligtet til at implementere reglerne.

Danmark støtter derfor, at IMO's svovlgrænser indføres i EU direktivet.

Passagerskibe i fast rutefart forpligtes via det reviderede direktiv til at overholde SECA-kravene i alle EU's territorialfarvande. Det vil sige også på de dele af deres ruter, der ligger udenfor SECA-områderne. Særreglen indføres med baggrund i, at passagerskibene hovedsageligt sejler i kystnære farvande og dermed relativt set har stor betydning for luftforureningen på land i sammenligning med eksempelvis fragt- og tankskibe.

Særreglen vedrører ingen danske passagerskibe, idet disse alle opererer indenfor SECA-områderne, og reglen vil derfor primært være med til at forbedre luftkvaliteten i kystnære farvande andre steder i EU. Den vil dog samtidig medføre en vis reduktion af den grænseoverskridende luftforurening, også i Danmark.

Særreglen vil således være en miljømæssig fordel i hele EU, og Danmark er positivt indstillet overfor forslaget.

Det er essentielt for overholdelse af de vedtagne regler, at der foretages kontrol, og at der fastsættes sanktionsmuligheder overfor manglende overholdelse af direktivet. Med forslaget bemyndiges Kommissionen derfor til via delegerede retsakter til at fastsætte egne regler for overvågning og håndhævelse af svovlreglerne, herunder bestemmelser vedrørende udtagning af brændstofprøver. Danmark kan støtte dette, men det er vigtigt, at minimumsregler for såvel kontrol som sanktioner fastsættes på et niveau, der ikke medfører urimelige byrder for medlemslandene og deres rederier. Basisretsakten bør derfor definere, hvad der anses for rimelige håndhævelses- og sanktionsregler, og således at delegationskompetencen til kommissionen er begrænset til indførelse af disse.

I forhold til udtagning og definition af repræsentative brændstofprøver, samt oplysninger i logbøger og bunkerleveringsattesten, har IMO fastsat hensigtsmæssige procedurer, og af hensyn til ens globale regler bør EU derfor ikke udarbejde egne procedurer. Det er derfor dansk holdning, at der i stedet skal sigtes mod implementering af IMO's procedurer i direktivet.

Der foreslås en øvre grænse for skibsbrændstoffers svovlindhold på 3,5 %. I IMO-reglerne findes ingen øvre grænse for svovlindholdet i skibsbrændstoffer, når der anvendes røggasrensning som alternativ til lavt svovlindhold. Brændstof med højt svovlindhold er et restprodukt fra produktion af eksempelvis dieselolie, og brændstoffer med særligt højt svovlindhold vil generelt også have et højere indhold af andre uønskede stoffer end svovl. Disse stoffer udledes til havet, når der bruges såkaldte havvand-skrubere til røggasrensning. Igangværende undersøgelser er ved at afdække, om disse udledninger udgør en trussel for havmiljøet, og hvis det er tilfældet, kan det være hensigtsmæssigt at fastsætte en absolut øvre grænse for svovl. Dette vil samtidig være en videreførelse af princippet i den gældende danske bekendtgørelse nr. 1098 af 19/09/2010, hvor grænsen er 4,5 %. IMO er desuden i gang med at revidere sine guidelines for skrubbernes vaskevand, og resultatet af dette arbejde er også relevant for EU's stillingtagen.

På den baggrund støtter Danmark ikke den foreslåede grænse på nuværende tidspunkt, men foreslår i stedet en revisionsklausul i direktivet. En absolut øvre grænse for svovlindhold kan herigennem indføres på grundlag af IMO's stillingtagen og resultaterne af igangværende undersøgelser.

Kommissionen bemyndiges til via delegerede retsakter at implementere yderligere SECA'er indenfor EU i direktivet, på baggrund af en forudgående beslutning i IMO. IMO-beslutningen sker på baggrund af ansøgning om et nyt SECA fra et eller flere af de lande, der er parter til konventionen, og Kommissionen har således ikke kompetence til at ansøge IMO om udpegning af yderligere SECA'er. Muligheden for at indføje nye SECA'er i direktivet via delegerede retsakter er en forenkling af den lovgivningsmæssige procedure, da direktivet således ikke skal revideres i en lovgivningsprocedure i forbindelse med nye SECA'er.

Det er på den baggrund dansk holdning, at bestemmelsen med fordel kan indføres.

Ændringsforslagets bestemmelser om alternative metoder til overholdelse af svovlreglerne, herunder brug af røggasrensning, er anderledes formuleret end i IMO-reglerne. Dette kan blandt

andet føre til tvivl om gyldigheden af alternative metoder, idet et skib med udstyr godkendt udenfor EU i princippet ikke kan sejle lovligt i EU.

Danmark mener derfor, at EU med fordel kan implementere IMO-regler for alternative metoder direkte i direktivet i stedet, og altså ikke indføre egne krav.

Regel 18 i det reviderede Annex VI til MARPOL-konventionen indeholder en undtagelsesklausul, der ved manglende tilgængelighed og under særlige omstændigheder gør det muligt for skibe at fravige grænserne for svovl i brændstoffet. En tilsvarende bestemmelse findes ikke i ændringsforslaget til direktivet.

Danmark mener, at undtagelsesklausulen med fordel kan indføres i direktivet, da skibe ellers i yderste konsekvens kan være tvunget til ikke at gennemføre en planlagt sejlads.

9. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er orienteret om sagen ved nærheds- og grundnotat den 14. september 2011.

PUNKT 3

KOM(2010) 781 endelig

- Revideret notat

Fremskridtsrapport

Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer

Resume

Formålet med forslaget er at revidere det eksisterende direktiv om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer (Seveso II-direktivet) med henblik på dels at bringe det i overensstemmelse med det nye klassificeringssystem for kemikalier, dels at øge befolkningens adgang til information i overensstemmelse med Århus-konventionen. Desuden foreslår Kommissionen en række justeringer med det formål at sikre højere beskyttelsesniveau for de omfattede virksomheder samt at forenkle og mindske de administrative byrder.

Forslaget til et nyt Seveso III-direktiv vurderes foreløbigt ikke at have væsentlige statsfinansielle, større erhvervsadministrative eller samfundsøkonomiske konsekvenser. Det vurderes, at direktivforslaget på europæisk plan på flere måder vil medføre et højere beskyttelsesniveau på de enkelte risikovirksomheder. Dette vurderes også at gælde i Danmark.

1. Status

Kommissionen sendte den 21. december 2010 ovennævnte forslag til Rådet. Forslaget har hjemmel i EUF-traktatens artikel 192, stk. 1 og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om den almindelige lovgivningsprocedure i EUF-traktatens artikel 294. Den danske udgave af forslaget til direktivet forelå den 12. januar 2011.

Grund- og nærhedsnotat blev den 1. februar 2011 sendt til Folketingets Europaudvalg. Folketingets Europaudvalg blev også orienteret den 25. februar forud for Rådsmødet d. 14. marts 2011, samt den 1. juni forud for Rådsmødet d. 21. juni.

Europa-Parlamentets miljøudvalg (ENVI komitéen) behandlede sagen den 4. oktober 2011 og vedtog i alt 145 ændringsforslag. Formandskabet sendte den 7. november et kompromisforslag til Europa-Parlamentet, og i løbet af november har sagen været behandlet i Coreper og på uformelle trialog-møder med Parlamentet henblik på at søge en 1. læsningsaftale under det polske formandskab. Sagen er sat til behandling på Parlamentets plenarsamling den 1. februar 2012.

Det lykkedes ikke det polske formandskab at opnå en 1.læsningsaftale med Parlamentet. Derfor er forslaget er sat på dagsordenen for Rådsmødet (miljø) den 19. december 2011 med henblik på formandskabets fremskridtsrapport.

2. Formål og indhold

Formålet med forslaget er at revidere det eksisterende direktiv om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer (Seveso II-direktivet 96/82/EF). Dette direktiv er i dag implementeret i dansk lov i risikobekendtgørelsen, nr. 1666 af 14. december 2006.

Kommissionen har foreslået et nyt direktiv. Der er ikke foreslået en ”omarbejdning” (”recast”), hvilket indebærer, at alt i det nye direktiv-forslag i princippet er til forhandling. Det gældende direktiv opstiller EU-mål og overlader det til medlemsstaterne at afgøre, hvilke foranstaltninger der skal til for at overholde dem. Dette er fastholdt i det nye direktivforslag.

Revisionen er primært ønsket med henblik på at bringe det eksisterende direktiv i overensstemmelse med det nye klassificeringssystem for kemikalier (CLP) samt implementere Århus Konventionens regler om befolkningens adgang til information. Desuden har Kommissionen foretaget en række justeringer med det formål at sikre en bedre og mere sikker drift af de omfattede virksomheder samt at forenkle og mindske de administrative byrder for virksomheder og myndigheder.

Direktivforslaget ligner i struktur og opbygning det eksisterende Seveso II-direktiv. I nedenstående ses en overordnet gennemgang af direktivforslaget:

Anvendelsesområdet (artikel 2, 3, 4, 23, 24, 25 og 26 samt bilag 1)

Artikel 2 fastlægger direktivets anvendelsesområde. I princippet omfatter direktivet de virksomheder, hvor der er farlige stoffer i forhold til menneskers sundhed og miljø tilstede over nærmere fastsatte grænser (bilag 1). Der arbejdes fortsat med 2 grænser, hvor den lave tærskelmængde definerer mindre risikovirksomheder (kolonne 2), og den høje tærskelmængde definerer en større risikovirksomhed (kolonne 3). Desuden er der i artiklen listet, hvilke anlæg der er undtaget direktivet.

I direktivets bilag er der tilføjet en række konkrete stoffer, herunder vandfri ammoniak og svær fuelolie.

Artikel 3 definerer de grundbegreber, der anvendes i direktivet.

I direktivforslagets artikel 4 lægger Kommissionen op til, at der indføres en korrektionsmekanisme. Her kan Kommissionen gennem delegerede retsakter vedtage, at stoffer enten skal med- eller undtages af direktivet, hvis det kan godtgøres, at stoffet ikke kan forårsage større uheld. Der kan være tale om stoffer, som enten er nye eller som allerede er opført i direktivforslaget. Kommissionen pålægger sig selv senest den 30. juni 2013 ved delegerede retsakter at fastsætte de kriterier, der skal lægges til grund for vurdering af, hvorvidt stoffet skal undtages eller fritages direktivet.

I artikel 23-26 fastsættes, at bilag I-VII skal tilpasses den tekniske udvikling via delegerede retsakter samt en række standardbestemmelser om de delegerede retsakter.

Ved delegerede retsakter vedtager Kommissionen en retsakt og underretter samtidigt Europa-Parlamentet og Rådet. Europa-Parlamentet og Rådet har normalt 2 måneder til at komme med en indsigelse imod den konkrete retsakt eller tilbagekalde delegationen. Hvis der ikke kommer en indsigelse eller sker tilbagekaldelse, træder retsakten i kraft.

Krav til virksomhederne (artikel 5, 6, 7, 8, 9 og 10 samt bilag II, III og IV)

Driftslederen er forpligtet til at forbygge alle uheld og begrænse eventuelle uhelds følger for menneskets sundhed og miljø.

Som det første skal alle virksomheder inden for en nærmere fastsat tidsfrist anmelde sig til myndighederne. Anmeldelsen skal indeholde bestemte oplysninger så som navn, beliggenhed, virksomhedens aktiviteter og andre oplysninger om omgivelserne. Anmeldelserne skal gennemgås og om nødvendigt opdateres minimum hvert 5. år. Herefter skal virksomhederne inden for en nærmere fastsat frist indsende en plan som beskriver, hvordan de vil forebygge større uheld. Denne plan skal virksomhederne efterfølgende opdatere mindst hvert 5. år.

De mest farlige virksomheder (kolonne 3) skal desuden indsende en såkaldt sikkerhedsrapport, som mere detaljeret dokumenterer, hvordan risikoen for større uheld er nedbragt. Et af kravene er, at virksomheden skal dokumentere, hvordan en plan for forebyggelse af større uheld, er implementeret gennem et sikkerhedsledelsessystem. Der indføres desuden mulighed for, at medlemsstaterne kan pålægge de mindre farlige virksomheder (kolonne 2) at etablere et tilsvarende sikkerhedsledelsessystem, hvis virksomhedens farer og risici står mål med denne ekstra indsats. Denne mulighed har medlemsstaterne ikke i dag.

For alle virksomheder gælder det, at eventuelle ændringer på virksomheder skal afspejles i en forebyggelsesplan, når ændringen har indflydelse på risikoen for større uheld. De mest farlige virksomheder (kolonne 3) skal om nødvendigt gennemgå sikkerhedsrapporten og sikkerhedsledelsessystemet samt underrette de kompetente myndigheder, inden ændringen foretages. Myndighederne skal inden for rimelig frist meddele virksomheden, hvorvidt ændringen kan gennemføres.

Dominoeffekter (artikel 6, 8 og 9 samt bilag II)

Direktivforslaget tydeliggør at risikovirksomhedernes forpligtigelser i relation til dominoeffekter også omfatter nabovirksomheder, der ikke er omfattet af direktivet. Det gælder både i anmeldelsen og i de større virksomheders sikkerhedsrapport. I disse bestemmelser forpligtes virksomhederne til at identificere nabovirksomheder, som ikke er omfattet af direktivet, men hvor en ulykke kan påvirke en Seveso virksomhed og forårsage et større uheld på risikovirksomheden pga. dominoeffekten. Desuden skal risikovirksomhederne samarbejde om information til offentligheden og nabovirksomhederne med de myndigheder, der har ansvaret for eksterne beredskabsplaner.

Beredskabsplaner (artikel 11 og bilag IV)

Alle kolonne 3-virksomheder skal udarbejde interne beredskabsplaner og give oplysninger til myndighederne til brug for eksterne beredskabsplaner. Planerne skal desuden gennemgås, efterprøves og om nødvendigt revideres hvert 3. år. Dette svarer til de samme krav som i dag. Som noget nyt indfører direktivforslaget en generel frist for myndighederne senest 12 måneder efter, at alle nødvendige oplysninger er til stede til at udarbejde en ekstern beredskabsplan.

Desuden fastsætter artiklen, at høringen af de eksterne beredskabsplaner skal ske i overensstemmelse med Århus Konventionen med henblik på at inddrage befolkningen.

Fysisk planlægning (artikel 12, 13 og 14)

Artikel 12 drejer sig om fysisk planlægning. Det fremgår, at hensynet til at forebygge større uheld og begrænse følgerne af sådanne uheld skal tilgodeses i den fysiske planlægning. Det gælder, når nye virksomheder ønskes etableret, når eksisterende virksomheder ændres væsentligt sikkerhedsmæssigt, og når der ønskes en samfundsmæssig udvikling på naboarealet, der dermed indirekte kan forøge konsekvenser for mennesker og miljø ved et større uheld på risikovirksomheder.

Artikel 13 og 14 konkretiserer, hvordan offentligheden skal inddrages i planlægning, ved ændringer af risikovirksomheder og naboarealers anvendelse samt ved udarbejdelse af eksterne beredskabsplaner. Der indføres en væsentlig udvidet oplysningspligt direkte til berørte naboer/partner.

Information til offentligheden og udveksling af information (artikel 13, 14, 15, 16 og 20 samt bilag V og VI)

Direktivforslaget går i retning af en større åbenhed, jf. Århus Konventionen, og øget adgang til informationer på elektronisk form.

Direktivforslaget pålægger medlemsstaterne at sikre, at en række informationer permanent er tilgængelige på elektronisk form. Myndighederne skal opdatere informationerne en gang årligt. Kravet til, hvilken type information, der skal gives, er gradueret af, hvor farlig virksomheden vurderes at være, hvor mest information skal gives for de store risikovirksomheder (kolonne 3).

I direktivforslaget fastsættes det endvidere, at offentligheden skal inddrages og høres ved bl.a. planlægning af nye virksomheder, ændring af eksisterende virksomheder, nye projekter i nærheden af eksisterende virksomheder samt ved udformning af eksterne beredskabsplaner.

Direktivet pålægger medlemsstaterne inden for et år at indberette et større uheld til Kommissionen. Dette er en skærpelse i forhold til i dag, hvor der ikke er fastsat en frist for indrapportering af uheld. Da Kommissionen foreslår definitionen af et større uheld ændret, vil der opstå et behov for at indberette flere uheld end i dag. Det vil medføre ekstra byrder for både erhvervslivet og myndigheder.

Desuden skal medlemsstaterne hvert 3. år aflægge en rapport til Kommissionen om, hvordan direktivet implementeres. Medlemsstaterne skal indberette til særlig database, som Kommissionen opretter inden 2015. Kommissionen udarbejder et resume af medlemsstaternes rapporter, som gøres offentligt tilgængeligt for alle i EU, som også i dag. Desuden bliver alle data, som medlemsstaterne indberetter til EU (og som også bliver offentligt tilgængelige i medlemsstaterne) frit tilgængelige. Der er tale om en udvidelse af forpligtelsen til information af Kommission og den europæiske offentlighed.

Inspektioner (artikel 17,18, 19 og 27)

Artikel 17, 18, 19 og 27 indeholder bestemmelser om de kompetente myndigheders rolle og ansvar, herunder krav om inspektion mindst hvert år på større risikovirksomheder og mindst hvert 3. år på mindre risikovirksomheder. Desuden er det foreslået, at myndigheder gennemfører supplerende inspektion efter højst 6 måneder ved væsentlige overtrædelser af risikoreglerne. Resultatet af inspektionsrapporter skal gøres offentligt tilgængeligt. Det foreslås endvidere, at medlemsstaterne indfører regler for håndhævelse og sanktioner.

Øvrigt

Artikel 21 indeholder nye regler for tavshedspligt som følge af Århus Konventionen.

Artikel 22 giver den berørte offentlighed en ny mulighed for at klage til domstolene, hvis deres ret til adgang til information tilsidesættes.

Artikel 28-31 indeholder en række bestemmelser om direktivets ikrafttræden og ophævelse af Seveso II-direktivet. Bestemmelserne angiver bl.a., at direktivet bestemmelser skal være virksomme senest den 1. juni 2015, som er den dato, hvor kemikalielovgivningen (CLP) træder endeligt i kraft.

Herudover indeholder direktivet 7 tekniske bilag.

3. Europa Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets miljøudvalg (ENVI komitéen) behandlede sagen den 4. oktober 2011 og vedtog i alt 145 ændringsforslag. Parlamentet fokuserer bl.a. på anvendelsesområde (scope) og offentlighedens inddragelse. Parlamentet ønsker at fastholde det oprindelige forslags anvendelsesområde med hensyn til dermal eksponering og ønsker også at fastholde, at beslutning om stoffers tilføjelse eller undtagelse fra anvendelsesområdet skal træffes ved delegeret retsakt. Parlamentet foreslår en risikoafhængig fleksibilitet i bestemmelsen om hyppigheden af inspektionsbesøg. Parlamentet foreslår desuden, at også for 2. kolonne virksomheder skal det fremgå, hvorledes offentligheden vil blive varskoet og informeret om forholdsregler mv. i forbindelse med evt. uheld.

Sagen er sat til behandling på Parlamentets plenarsamling den 1. februar 2012.

4. Nærhedsprincippet

Kommissionen angiver, at formålet i direktivforslaget ikke i tilstrækkelig grad kan realiseres af medlemsstaterne, idet der i det nye Seveso III-direktiv fastholdes mål med forebyggelse og kontrol med risikoen for større uheld overalt i den Europæiske Union. Uheldene kan samtidigt have grænseoverskridende virkninger.

Kommissionen angiver desuden, at det er nødvendigt at ændre direktivet på EU-plan for at sikre, at det høje beskyttelsesniveau for mennesker og miljø opretholdes og for at fremme en mere ensartet gennemførelse. Herved undgår man betydelige forskelle i beskyttelsesniveauerne i de forskellige medlemsstater og de konkurrencefordrejninger, sådanne forskelle kan give anledning til.

Kommissionen angiver endelig, at nærhedsprincippet er overholdt, eftersom der bliver fastsat harmoniserede mål og samtidigt overladt til medlemsstaterne at bestemme, hvordan de nærmere kan realiseres.

Regeringen kan tilslutte sig Kommissionens vurdering, idet det centrale princip om, at de politiske beslutninger i EU altid skal træffes på lavest mulige administrative og politiske niveau og så tæt på borgerne som muligt er overholdt.

5. konsekvenser for Danmark

Gældende dansk ret og lovgivningsmæssige konsekvenser

Det eksisterende Seveso-direktiv er implementeret i dansk lovgivning i bekendtgørelse nr. 1666 af 14. december 2006. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer (KOM(2010) 781 endelig) skal implementeres i dansk lov ved at udstede en ny bekendtgørelse om risikovirksomheder, herunder at ophæve den eksisterende bekendtgørelse. Hvorvidt der er behov for ændringer af anden lovgivning, vides pt. ikke.

Forslagets statsfinansielle og samfundsøkonomiske og erhvervsadministrative konsekvenser

Kommissionens konsekvensvurdering

Kommissionen har udarbejdet en konsekvensrapport. Heraf fremgår det, at de indførte ændringer kun har ført til moderate ændringer i indholdet af det eksisterende direktiv. Kommissionen vurderer, at dette ikke i større grad vil påvirke hverken beskyttelsesniveauet eller omkostningerne ved direktivet.

Generelt vurderer Kommissionen, at tilpasningen til CLP-forordningen kun får begrænset betydning. Kommissionen skønner, at andelen af virksomheder, der vil blive omfattet af direktivet, ikke vil adskille sig væsentligt fra den andel, som i dag er omfattet af det eksisterende direktiv.

Kommissionen skønner, at flere af de andre foreslåede ændringer kun vil resultere i begrænsede yderligere administrative og økonomiske omkostninger. Omkostningsniveauet vil dog afhænge af, hvordan kravene udformes i direktivet, herunder også om kravene til de mindre risikovirksomheder (kolonne 2) øges.

Omkostningsniveauet kan også øges på europæisk plan, hvis nogle af de danske særregler bliver gennemført i direktivet. De danske særregler blev gennemført i 2006 i dansk lov efter, at det såkaldte Kulegravningsudvalg kom med en række anbefalinger til yderligere tiltag (bl.a. krav til ammoniak anlæg, som har en mindre mængde, end den værdi, der er fastsat i direktivet, og som ligger tæt på områder med boliger).

Kommissionen har opstillet en række politiktemaer, som hver især vurderer de ændringer, som er foretaget. De 6 temaer er:

- Tilpasning af bilag 1 til CLP-forordningen
- Andre tekniske tilpasninger i bilag 1
- Fremtidige tilpasninger af bilag 1
- Information af offentligheden og informationssystemer
- Fysisk planlægning
- Andre afklaringer.

Hvert politiktema belyser de valgmuligheder, som Kommissionen har foretaget undervejs ved udarbejdelsen af direktivet og angiver, hvilket niveau reguleringen i direktivet er landet på.

Miljøstyrelsen har vurderet, at Kommissionens vurdering overordnet er dækkende for danske forhold. Det skal bemærkes, at der findes ca. 150 risikovirksomheder i Danmark, og antallet vurderes ikke at blive ændret væsentligt som følge af det nye direktiv.

Forslaget til et nyt Seveso III-direktiv samlet set vurderes ikke at have væsentlige yderligere statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser i forhold til det nuværende direktiv. Dette vurderes også at gælde selvom nationalstater pålægges at give Kommissionen og den europæiske offentlighed mere information om landets risikovirksomheder, at inspicere virksomhederne oftere og at tilpasse kriterierne for, om virksomheder er omfattet af direktivet. Eventuelle udgifter i forbindelse med myndighedsopgaver afholdes inden for eksisterende udgiftsrammer.

Undervejs i forhandlingsforløbet har flere lande fremhævet, at byrden ved den øgede information har været uklar, samt at det ikke fremgår præcist, hvilken andel af udgiften til den årlige vedligeholdelse de enkelte medlemsstater skal bidrage med. Kommissionen har oplyst, at der skal etableres et nyt system, som er mindre byrdefuldt end det eksisterende, og at dette system vil blive udarbejdet i samarbejde med medlemsstaterne. Den seneste udvikling er, at Rådet og Kommissionen er blevet enige om et system, som er mindre byrdefyldt, og som indebærer, at information kan gives via link til hjemmeside.

Erhvervsadministrative konsekvenser

Forslaget vurderes på flere områder samlet set at medføre en lettelse af erhvervslivets byrder, idet forslaget flere steder præciserer reglerne yderligere i forhold til det nuværende direktiv, fx krav til sikkerhedsdokumentation, sikkerhedsrapport, inspektioner og sikkerhedsledelsessystemerne. Inspektionsfrekvensen øges dog for de mindre risikovirksomheder og vil forøge arbejdet for virksomheder og myndigheder, der konkret omfattes af ændringerne. Kravet om en øget adgang til information og mulighed for at prøve afgørelse ved domstolene vil dog medføre en større byrde for både virksomheder og myndigheder.

Direktivforslaget sigter på at indføre forenklede procedurer for opdatering og modernisering af bestemmelserne. Det kan medføre et bedre grundlag for myndighedernes afgørelser.

Det vurderes, at der som følge af direktivets tilpasninger til det kommende klassificeringssystem både kan blive flere eller færre risikovirksomheder end i dag. Desuden kan virksomheder, der i dag er klassificeret som en kolonne-2 virksomhed med de nye regler blive klassificeret som en kolonne 3-virksomhed. Tilsvarende kan en nedklassificering blive aktuel.

Beskyttelsesniveau

Det vurderes, at direktivforslaget på mange måder vil medføre et højere beskyttelsesniveau. Der indføres tydeligere og strammere tidsfrister, mulighed for at indføre et sikkerhedsledelsessystem på de mindre risiko-virksomheder samt en udvidet pligt for risikovirksomheder til at udveksle information til andre virksomheder med henblik på at forebygge spredning af større uheld.

Større involvering af naboer kan bidrage til at kvalificere myndighedernes afgørelser samt styrke myndighedernes evne til at håndtere uheld.

6. Høring

Forslaget har været udsendt i almindelig høring den 3. januar 2011 med frist til den 28. januar 2011.

Der er kommet 23 høringssvar med følgende bemærkninger:

Anvendelsesområdet:

DI mener, at forslaget om at tillægge kommissionen kompetence til at ændre annex I uden inddragelse af stakeholders, parlament eller medlemsstater er yderst bekymrende, da det er en helt essentiel del af direktivet. **DI** mener, at ændringer af annex I må følge den normale lovgivningsprocedure med inddragelse af relevante parter. **DI** mener, at det nye direktiv øger risikoen for, at meget små virksomheder i galvanobranchen bliver omfattet af risikolovgivningen. **DI** mener, at det vil være nødvendigt at indføre en tærskelværdi for navngivne stoffer i bilag I gældende for ”galvaniske væsker” på f.eks. 100 tons. **DI** bemærker desuden, at det forekommer usikkert, hvor flydende tryksat ammoniak placeres efter de nye mærkningsregler. **DI** opfordrer Miljøstyrelsen til at fjerne den danske overimplementering af risikodirektivet for små ammoniakoplag, hvis der sker en stramning af EU-reglerne for de samme anlæg.

KL mener, at den danske overimplementering af ammoniakoplag mellem 5-50 t bør omfattes af Seveso-direktivet, hvis der ligger følsom arealanvendelse inden for en afstand på 200 meter.

Bryggeriforeningen angiver, at det nye klassificeringssystem bør ikke alene give anledning til en omklassificering af en kolonne 2 virksomhed til en kolonne 3 virksomhed.

Energi- og Olieforum støtter generelt direktivets ændringer, men mener, at der er behov for at orientere lokale myndigheder om håndtering af tung fuelolie i overgangsperioden, indtil direktivet træder i kraft.

DI støtter også, at der er behov for at se på forslaget bestemmelse for svær fuelolie, idet de mener, at store oplag af svær fuelolie ikke udgør en særlig risiko for større uheld. Kun i tilfælde, hvor en ekstremt kraftig brand kan antænde oplaget, kan heavy fueloil bidrage til at forværre konsekvenserne af et uheld. DI opfordrer til, at Danmark arbejder for, at svær fuelolie ikke medregnes under olieprodukter.

Brancheforeningen for Biogas mener, at der bør ske ændringer i tærskelmængder for hvornår hhv. oplag af biogas og naturgas bliver omfattet af risikoreglerne. Grænsen for biogas er 10 tons og 50 tons for naturgas. Brancheforeningen ønsker, at der arbejdes for, at grænseværdien for biogas ligestilles med naturgas.

Jette Gabrieli (gennem miljøorganisationen NOAH) savner en generel bestemmelse om, at undtagelserne, jf. artikel 4, jævnligt bør revurderes.

Krav til virksomhederne

Rockwool A/S savner en præcisering af, hvornår myndighederne kan kræve, at en kolonne 2-virksomhed behandles som en kolonne 3-virksomhed og hermed skal implementere forebyggelsesplanen gennem et sikkerhedsledelsessystem. Desuden mener Rockwool, at det af direktivet bør fremgå, hvad der menes med ”en ændring” på en virksomhed.

Grontmij/Carl Bro og Dansk Brand- og Sikringsteknisk Institut mener, at sikkerhedsdokumenterne og –rapporterne bør udarbejdes efter en ny disposition. Der lægges således ikke op til, at indholdet ændres - kun dispositionen.

Dominoeffekter

Rockwool A/S savner en definition på nabovirksomheder, herunder om der er tale om geografiske virksomheder eller virksomheder, som ligger inden for et konsekvensområde.

Jette Gabrieli (gennem miljøorganisationen NOAH) mener, at det af direktivet bør frem, at det er den nationale kompetente myndighed, som bør have et opdateret overblik over risikovirksomheder.

Tidsfrister

Jette Gabrieli (gennem miljøorganisationen NOAH) mener at der generet bør stammes op på en række tidsfrister. Det gælder bl.a. fristen for eksisterende virksomheder til at anmelde sig til myndighederne bør reduceres fra 1 år efter, at Seveso III er virksomme. Desuden mener Jette Gabrieli, at fristen for nyomfattede virksomheder til at udarbejde en sikkerhedsrapport bør reduceres fra de 2 år. Endvidere mener Jette Gabrieli, at myndighedernes frist på 1 år til at udarbejde de eksterne beredskabsplaner er for lang. Hun mener endvidere, at den eksterne beredskabsplan for nystartede virksomheder bør udarbejdes, inden driften påbegyndes, og at

nyomfattede virksomheder bør udarbejde den interne beredskabsplan hurtigere end 1 år, som er fristen jf. direktivet.

Bryggeriforeningen foreslår, at der bør skabes sammenfald mellem direktivets tidsfrister for ajourføring og opdatering af sikkerhedsdokumenter samt afprøvning af beredskabsplaner.

Information til offentligheden

DI er uforstående overfor en af hovedgrundene til at revidere direktivet, som angives at være for at bringe direktivet i overensstemmelse med Århus Konventionen. **DI** mener, at Århus Konventionen allerede er implementeret i EU-lovgivning ved to tværgående direktiver, som også gælder for risikoområdet. Behovet for at gentage de samme regler i samtlige direktiver er således ikke til stede.

Bryggeriforeningen er enig i, at offentligheden skal have adgang til relevante informationer, men støtter ikke, at der skal informeres om rene virksomhedsforhold. Foreningen angiver, at der kun bør informeres om de endelige beredskabsplaner.

Lægemiddel Industri Foreningen finder, at myndighederne nøje bør overveje offentlighedens krav på information om stoffer og aktiviteter på risikovirksomhederne set i relation til den generelle indsats i forhold til at forebygge terror i samfundet.

Rockwool fremhæver, at det som noget nyt kræves, at virksomheder redegør for deres erfaringer ved tidligere uheld. **Rockwool** mener, at det bør præciseres i hvilken historisk udstrækning, der er tale om, samt hvis og hvilke erfaringer, der skal videregives.

Jette Gabrieli (gennem miljøorganisationen NOAH) finder det positivt, at direktivet lægger op til en større åbenhed og erfaringsudveksling på EU-niveau. Dog mener hun, at det bør præciseres, hvad der forstås ved, at alle personer, som må antages af at blive berørt af et større uheld, **regelmæssigt** og uden at anmode om det modtager oplysninger om sikkerhedsforanstaltninger og en hensigtsmæssig adfærd i tilfælde af uheld.

Inspektioner

Jette Gabrieli (gennem miljøorganisationen NOAH) finder det positivt, at kravene til inspektionerne er strammet, dog bør det fremgå at alle inspektioner bør være uanmeldte.

Bryggeriforeningen mener dog, at inspektionsfrekvensen bør øges til hvert 5. år. Foreningen fremhæver endvidere, at antallet af inspektioner bør reduceres, hvis regelmæssige inspektioner har vist, at der ikke er risiko for større uheld.

Registrerede Revisorer, FRR; Dansk Fjernvarme, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Advokatsamfundet og TÆNK Forbrugerrådet har ingen bemærkninger til forslaget.

Sagen blev behandlet i miljøspecialudvalget den 9. februar 2011. Der var følgende bemærkninger.

Økologisk Råd anførte i forhold til regeringens holdning om afvejning mellem offentlighedens adgang til information og misbrug heraf, at der i denne forbindelse ikke bør ske hemmeligholdelse af information om konkrete virksomheder.

DI spurgte til, hvorvidt der var tale om at reglerne i direktivet, der implementerer Århus-konventionen gik videre end de to generelle direktiver om Århus-konventionen og om det var nødvendigt at implementere Århus-konventionen i direktivet.

Greenpeace tilkendegav, at Greenpeace mente at der var tale om manglende implementering af det eksisterende Seveso-direktiv i forhold til Avedøre-værket pga. forhøjelse af ammoniakmængderne, og nævnte at man havde indgivet klage herover.

Sagen blev behandlet i miljøspecialudvalget den 25. maj 2011. Der var følgende bemærkninger.

DI udtrykte bekymring for, at man endnu ikke kunne se hvor mange virksomheder der vil blive omfattet af direktivet.

Landbrug og Fødevarer erklærede, at man i lighed med DI's høringssvar fandt det meget problematisk, at Danmark havde overimplementeret for så vidt angår ammoniak anlæg. Samtidig udbad man sig en forståelig vejledning på området. DI opfordrede til, at man i Bruxelles anvendte de samme argumenter, som Kulegravningsudvalget havde lagt til grund for sin anbefaling om at inkludere ammoniak anlæg.

Sagen blev behandlet på miljøspecialudvalget den 30. november 2011. Der var følgende bemærkninger:

DI gjorde opmærksom på, at så vidt man var orienteret, bestod usikkerheden omkring hvor mange danske virksomheder, der omfattes af forslaget fortsat. DI udtrykte bekymring over, at organisationen fra andre lande hørte, at her var vurderingen, at mange flere virksomheder ville blive omfattet af Seveso III end af Seveso II.

Det økologiske Råd spurgte nærmere ind til den del af forhandlingerne, som omhandler borgernes adgang til oplysninger og hvilke konkrete elementer, der indgik i forhandlingerne.

Landbrug og Fødevarer ville gerne vide, om det var muligt at give et bud på størrelsesordenen af omkostninger for erhvervslivet, og hvorvidt man forsøgte at få den danske overimplementering til også at gælde ammoniak anlæg.

7. Forhandlingsituationen

Kommissionens forslag til direktiv har været drøftet i Rådets arbejdsgruppe på en række møder henover foråret, senest den 17. maj 2011. Den 8. april udsendte formandskabet et revideret tekstforslag. Det reviderede tekstforslag er blevet drøftet på møder den 14. april, 2. maj, 17. maj og 26. maj 2011.

Generelt er Formandskabet kommet med meget få ændringsforslag til Kommissionens udspil. På anvendelsesområdet prioriterer medlemsstaterne fortsat den valgte tilgang – som også Seveso II 2

bygger på – nemlig en graduering efter, hvor farlige virksomhederne vurderes at være. Virksomhederne opdeles i to grupper: lower-tier og upper-tier, hvor upper-tier er de farligste. Denne tilgang har betydet, at det har været vanskeligt at få opbakning til, at der skal stilles særlige krav til eksempelvis lower-tier-virksomheder, som skal implementere deres forebyggelsesplan gennem et sikkerhedsledelsessystem etc. Direktivforslaget indeholder stadig en korrektionsmekanisme, hvor Kommissionen gennem delegerede retsakter kan vedtage, at specifikke stoffer skal med- eller undtages direktivet. Stort set alle lande, herunder Danmark, har været utilfreds med, at dette skal ske gennem delegerede retsakter og har opfordret til at man søger en anden løsning, herunder brugen af gennemførselsretsakter. Et flertal lande, herunder Danmark, har fremhævet, at kriterierne for denne korrektionsmekanisme som minimum bør fremgå af basis retsakten, inden den vedtages. Kommissionen har lyttet til dette og har indkaldt interesserede medlemsstater til et ekspertmøde den 27. maj 2011.

Danmark har fremført, at man gerne så den danske *overimplementering* med hensyn til midlertidige oplag i forbindelse med transport og krav til mindre ammoniak anlæg omfattet af direktivet. Formandskabet har tydeligt oplyst, at det nødtigt ser, at anvendelsesområdet udvides. Med hensyn til kravene til virksomhederne og inspektionerne er der generelt uenighed om, hvilke *tidsfrister* der skal gælde for, hvornår de enkelte dokumenter og beredskabsplaner skal foreligge. En række lande, herunder Danmark, er fortalere for, at tidsfristerne bliver så korte som det er praktisk muligt. Andre lande arbejder generelt for længere tidsfrister. Formandskabet vil på baggrund heraf overveje en ny model for tidsfristerne. Det kan være enten at indføre maksimumsfrister, således det er op til de enkelte medlemsstater at fastsætte strammere tidsfrister eller et ”rullende system” som træder i kraft, når der foreligger en anmeldelse fra en virksomhed.

Flere lande har generelt ønsket en fleksibilitet omkring fastsættelse af minimumfrekvenser til *inspektion*. Danmark har med begrænset opbakning støttet, at direktivet fastsætter hvor ofte virksomhederne skal besøges. Danmark har arbejdet på at få teksten ændret i artikel 10, således at det er klart, at alle Seveso-virksomheder skal *informere myndighederne, inden ændringen foretages*. Dette er nu sket, og ingen medlemsstater har haft bemærkninger til den ændrede tekst. En stor gruppe af medlemslande mener endvidere, at informationsforpligtigelserne er for byrdefulde, hvorimod Danmark overvejende har været positiv overfor en større åbenhed. Kommissionen har på grund af uklarheder om bl.a. den økonomiske byrde lovet at udsende et non-paper om informationsforpligtigelserne. Dette blev udsendt den 23. maj 2011, men tydeliggør kun bestemmelserne om forpligtigelsen, men ikke fordelingen af den økonomiske byrde.

Under det polske formandskab har der været afholdt 6 møder i Rådets arbejdsgruppe (den 7. og 25. juli, 5. – 26. september samt den 24. og 25. oktober).

Der synes at være en gruppe af medlemsstater, der ønsker en indskrænkning af anvendelsesområdet. Gruppen ønsker, at kategorien ”eksponering gennem huden” enten omformuleres eller helt slettes af direktivet. Dette vil indebære en indskrænkning af direktivet i forhold til Seveso II direktivet, hvilke mange af de øvrige lande, herunder Danmark, og Kommissionen ikke kan acceptere.

Så godt som alle lande, herunder Danmark, har givet udtryk for deres støtte til at ændre korrektionsmekanismen, således at kriterierne indarbejdes i selve retsakt og ændring af anvendelsesområdet i relation til disse kriterier skal ske gennem de såkaldte gennemførelsesretsakter. Kriterierne drøftes stadig, og der synes enighed om, at der skal indføres et hierarki, som indebærer, at emballeringen af de farlige stoffer aldrig kan være et kriterium, der i sig selv kan give medføre, at et stof undtages fra direktivet. Emballage-kriteriet kan kun være supplerende til et af de øvrige.

Danmark har arbejdet for, at alle Seveso-virksomheder skal implementere deres forebyggelsesplan (MAPP) gennem et sikkerhedsledelsessystem, som for kolonne II virksomheder er proportionalt med den risiko, de udgør. Mange lande ønsker at opretholde en differentiering af kravene til kolonne II og kolonne III virksomheder.

Informationsforpligtigheden har også været drøftet. Mange lande mener, at der også på dette område bør være en differentiering mellem kolonne 2 og kolonne 3 virksomheder. Dette har bl.a. givet sig udslag i, at nogle lande mener, at kolonne 2 virksomheder ikke skal forpligtes til at offentliggøre resultatet af inspektionsrapporten samt ikke forpligtes til at oplyse, hvordan befolkningen vil blive advaret i tilfælde af uheld.

Efter det sidste møde i arbejdsgruppen har Sevesodirektivet været drøftet på Coreper den 4., 9 og 11. november 2011. Her fik det polske formandskab mandat til at forhandle og søge at opnå en førstebehandlingsenighed med Parlamentet, hvilket dog ikke lykkedes.

8. Dansk holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag velkomment. Regeringen er enig i, at der er behov for at tilpasse reguleringen af risikovirksomheder til de kommende regler for klassificering af kemikalier og Århus Konventionens bestemmelser om offentlighedens adgang til information.

Regeringen lægger vægt på, at der fortsat fastholdes et højt og gerne forøget sikkerhedsniveau for alle risikovirksomheder, herunder at stoffer, der enten søges fri- eller medtaget direktivet, fortsat vurderes og afvejes i forhold den reelle fare og risiko, som de anses for at udgøre.

Regeringen finder det imidlertid vigtigt, at der fortsat skal være mulighed for at afveje offentlighedens adgang til information i forhold til, om eventuelle informationer kan misbruges til at udøve skader på virksomheder, samfund og miljø.

Regeringen hilser desuden velkomment, at direktivforslaget afspejler en modernisering, effektivisering og præcisering af en række bestemmelser, hvilket kan bidrage til at lette de administrative byrder for virksomheder og myndigheder.

Anvendelsesområdet (artikel 2, 4, 23, 24, 25 og 26 samt bilag 1)

Regeringen er grundlæggende enig med Kommissionen i den måde, som direktivet er opbygget på, således at kontrolniveauet er moduleret, idet der gælder strengere regler, jo større mængder af farlige stoffer, der er til stede på de enkelte virksomheder. Hvilke stoffer, der anses for farlige i denne sammenhæng, fremgår af et bilag til direktivet.

Regeringen finder, at følgerne ved et større kemikalieuheld ofte kan være meget alvorlige. Det er derfor af stor betydning, at direktivets anvendelsesområde (artikel 4) ikke ændres uden, at medlemsstaterne har haft mulighed for at bidrage med vigtig viden om de konkrete stoffer.

Regeringen finder derfor, at direktivets anvendelsesområde bør ændres gennem de såkaldte gennemførelsesretsakter, der vedtages via komitologi, idet medlemsstaterne således sikres en større indflydelse på forslagernes konkrete udformning.

Regeringen kan dog støtte Kommissionens forslag om, at direktivet i fremtiden kan tilpasses (artikel 23) den tekniske udvikling gennem delegerede retsakter. Regeringen finder det i overensstemmelse med TEUF artikel 290, at der indføres en mulighed for, at direktivet med kort frist kan opdateres med ny kendt viden, idet der er tale om ikke-væsentlige ændringer af selve basisretsakten. Der vil typisk være tale om formelle ændringer.

Regeringen finder, at en række begreber bør præciseres yderligere. Dette gælder bl.a. definitionen af, hvornår en kolonne 2 skal behandles som en kolonne3-virksomhed, definition af ændring og definition af nabovirksomhed, som bør beskrives ud fra en konsekvenszone og ikke en geografisk beliggenhed. Regeringen mener desuden, at det bør fremgå, at militære anlæg, som overvejende anvendes til civilt formål bør være omfattet af direktivet.

Regeringen forventer ikke at tilføjelsen af vandfri, gasformig ammoniak umiddelbart vil have nogen betydning for de danske virksomheder, idet stoffet allerede er opført i den danske risikobekendtgørelse som følge af de danske særregler. Regeringen vurderes desuden, at medtagelsen af svær fuelolie vil medføre, at flere kraftværker og kraftvarmeværker end i dag vil blive omfattet af bestemmelserne. Regeringen mener, at fuelolie, der har toksiske egenskaber, udgør en væsentlig risiko ved spild til vandmiljøet. Regeringen mener derfor, at fuelolie skal være omfattet af direktivet i lighed med andre olieprodukter, men anerkender også at der kan være behov for en nærmere afgrænsning af begrebet fuelolie.

Regeringen finder for biogas, som har en anden tærskelværdi end naturgas, bør risikoen for biogas præciseres, således at en øget indsats står mål med den sikkerheds- og samfundsmæssig gevinst.

Regeringen mener desuden, at små virksomheder i galvanobranchen ikke bør være omfattet af risikolovgivningen, idet disse virksomheder allerede i tilstrækkeligt omfang er reguleret af anden lovgivning (miljøbeskyttelsesloven). Regeringen vil derfor arbejde på, at der bliver indført en tærskelværdi for navngivne stoffer i bilag I gældende for ”galvaniske væsker” på f.eks. 100 tons.

Regeringen finder, at der i det nye direktiv fortsat skal være en henvisning til arbejdsmiljødirektivet.

Dansk overimplementering for mindre ammoniak anlæg samt oplag i forbindelse med transport

Danmark har indført mere vidtgående regler, med inddragelse af mindre oplag af ammoniak i nærheden af følsom arealanvendelse samt regler for oplag af farlige stoffer i forbindelse med transport. Det skyldes, at et uheld på disse oplag kan inddrage mange mennesker. Regeringen finder, at direktivet bør udvides til også at regulere disse anlæg.

Krav til virksomhederne (artikel 5, 6, 7, 8, 9 og 10 samt bilag II, III og IV)

Regeringen er grundlæggende enig med Kommissionen i, at det er nødvendigt at virksomhederne anmelder sig til myndighederne og dokumenterer, hvilke foranstaltninger, der vil blive gennemført på de enkelte virksomheder. Dog mener regeringen, at anmeldefristen for de nyomfattede virksomheder er for lang. I Danmark er det i dag praksis, at disse virksomheder har 3 måneder til at ansøge om tilladelse til at drive virksomhed – i direktivforslaget får de 1 år. Regeringen mener, at det både er vigtigt ud fra et plan- og sikkerhedsaspekt i forhold til nabovirksomheder, samfund og miljø er vigtigt, at myndighederne hurtigt bliver opmærksomme på, at den aktuelle virksomhed fremover har status som risikovirksomhed.

Regeringen hilser velkomment, at de særlige krav til kolonne 3-virksomhederne er meget præcist beskrevet i direktivforslaget. Det letter de administrative byrder både for myndigheder og virksomheder. Regeringen savner dog, at kravene til forebyggelsesplanen, som alle virksomheder skal indsende, beskrives yderligere i et bilag til direktivforslaget. Regeringen finder desuden, at dette bilag bør indeholde de samme krav, som Danmark i dag stiller til kolonne 2-virksomheder, herunder krav om at alle risikovirksomheder har et sikkerhedsledelsessystem.

Regeringen finder det vigtigt, at alle ændringer, der kan have indflydelse på sikkerheden bliver godkendt af de kompetente myndigheder, inden de iværksættes. Dette krav gælder ifølge direktivforslaget kun for de mest farlige virksomheder (kolonne 3). Regeringen mener, at dette krav bør udvides til også at omfatte kolonne 2-virksomheder – sådan som det er praksis i Danmark i dag.

Dominoeffekter (artikel 6, 8 og 9 samt bilag II)

Regeringen hilser det velkomment, at det i direktivet præciseres, at bestemmelserne om dominoeffekter gælder både for kolonne 2- og kolonne 3 virksomheder, som det også klart fremgår af dansk lovgivning. Der vil dog skulle arbejdes for en tydeliggørelse af udveksling af information mellem risikovirksomheder, nabovirksomheder, offentliggørelse og ansvarsfordeling mellem virksomheder og myndigheder.

Beredskabsplaner (artikel 11 og bilag IV)

Regeringen finder det relevant, at der fastsættes en tidsfrist for, hvor længe en virksomhed, som enten er eller bliver nyomfattet af direktivets bestemmelser, kan drives, uden at der foreligger beredskabsplaner. Desuden finder regeringen, at denne periode skal være så kort som mulig.

Regeringen finder desuden, at der bør stilles krav til kolonne 2-virksomheder om, at de i deres forebyggelsesplan skal beskrive, hvordan de vil håndtere uheld samt om nødvendigt udarbejde en beredskabsplan, hvis myndighederne efter præcise retningslinjer vurderer, at der er behov for det.

Dette krav vil især være aktuelt for de kolonne 2-virksomheder, som pålægges at implementere deres forebyggelsesplan gennem et sikkerhedsledelsessystem, der også bør pålægges at udarbejde interne beredskabsplaner og give oplysninger til brug for eksterne beredskabsplaner og fysisk planlægning med det indhold, som fremgår af bilag IV, herunder høring og information af offentligheden. Høring og information kan evt. ske efter koordinering med andre lovgivningsmæssige krav.

Information til offentligheden og udveksling af information (artikel 13, 14, 15, 16 og 20 samt bilag V og VI)

Regeringen noterer sig, at der på dette punkt er tale om en vis forøgelse af den administrative byrde for både virksomheder og myndigheder. Regeringen hilser det velkomment, at det i bilag V angives, hvilke oplysninger der skal være til rådighed, herunder hvordan befolkninger bliver advaret og holdt underrettet samt relevante oplysninger fra beredskabsplanen.

Regeringen mener, at det bør overvejes at stille krav om, at alle risikovirksomheder forpligtes til at udarbejde et ikke-teknisk resume, som bl.a. opfylder direktivets krav om at fremlægge informationer til offentligheden.

Regeringen er desuden enig i, at befolkningen skal inddrages i beslutningsprocesser, som kan få betydning for dem. Det er regeringens vurdering, at denne forpligtigelse kan tilgodeses gennem VVM-proceduren, planlovens og miljølovens nuværende procedurer.

Inspektioner (artikel 19 og bilag V)

Kravene til inspektioner strammes i forhold til mindre risikovirksomheder (kolonne 2), mens kravene til de store kolonne 3-virksomheder er uændret. Det hilser regeringen velkomment og noterer sig, at også konklusionerne af inspektionerne skal offentliggøres.

9. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Et grund- og nærhedsnotat blev den 1. februar 2011 oversendt til Folketingets Europaudvalg. Et samlenotat blev den 25. februar 2011 oversendt til Folketingets Europaudvalg forud for Rådsmødet den 14. marts med henblik på opnåelse af forhandlingsoplæg, samt den 1. juni 2011 forud for

Rådsmødet den 21. juni 2011.

PUNKT 4

Rammenotat om formandskabets forslag til rådskonklusioner om EUs Biodiversitetsstrategi til 2020: En implementeringsramme

KOM (2011) 244

- Nyt notat

Rådskonklusioner

Resumé

Med konklusionerne vil Rådet etablere en "Fælles Implementeringsramme for Biodiversitetsstrategien" med særligt fokus på de handlinger, som Rådet vurderer, er specielt vigtige for at nå 2020-målene om at stoppe tabet af biodiversitet.

Konklusionerne understreger vigtigheden af, at målene i EU's Biodiversitetsstrategi integreres i udvikling og gennemførelse af alle relevante nationale og EU politikker med henblik på at nå Europas mål for ressourceeffektivisering og bæredygtig vækst i 2020. Det fremhæves, at der er behov for at sikre, at den kommende flerårige finansielle ramme for perioden 2014 - 2020 understøtter opnåelsen af målene, at alle tænkelige EU og nationale finansieringskilder mobiliseres, og at der udvikles innovative finansieringskilder med henblik på at sikre tilstrækkelig finansiering. Rådet opfordrer i rådskonklusionerne til, at EU-Kommissionen sikre størst mulig prioritering af og omfang af finansieringen af Natura2000 netværket.

1. Status

Formandskabet sendte den 11. oktober 2011 udkast til rådskonklusioner til Rådet. Revideret udkast til rådskonklusioner er modtaget den 8. november 2011.

Der har ikke tidligere været oversendt grundnotat om udkast til rådskonklusioner til Folketingets Europaudvalg (FEU).

Rådskonklusionerne forventes at blive behandlet på rådsmøde (miljø) den 19. december 2011 med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner.

2. Formål og indhold

Forslaget har baggrund i Det Europæiske Råds konklusioner fra 26. marts 2010 om "Mulighederne for en EU-strategi og mål for biodiversitet for tiden efter 2010", som understreger behovet for at vende nedgangen i tab af biodiversitet og nedbrydning af økosystemerne. Endvidere henvises til Rådets (miljø) konklusioner om EU's Biodiversitetsstrategi til 2020 fra 21. juni 2011, hvor Rådet tilsluttede sig strategien, som et nøgleinstrument, der skal gøre EU i stand til at nå det overordnede 2020 biodiversitetsmål. Rådet understregede samtidig, at der vil være behov for yderligere diskussioner af handlingerne under de enkelte mål, der skal sikre en effektiv og sammenhængende implementering.

Udkast til rådskonklusioner opfordrer, at Kommissionen og medlemslandene integrerer og mainstream biodiversitetsmålene i udvikling og gennemførelse af alle relevante nationale og EU politikker med henblik på at nå 2020-målet. Konklusionerne understreger det faktum, at handlingerne er målrettet til beskyttelse, værdisættelse og genoprettelse af biodiversitet og økosystemtjenester, som fastlagt i EU's Biodiversitetsstrategi. Handlingerne vurderes, at være afgørende for at nå Europas mål for ressourceeffektivisering og bæredygtig vækst i 2020.

Det understreges, at rådskonklusionerne ikke foregriber de videre forhandlinger af EU's flerårige finansielle ramme.

Det fremhæves videre, at der er behov for at sikre, at implementeringen af EU-Kommissionens meddelelse ”A budget for Europe” om den flerårige finansielle ramme for perioden 2014 - 2020 (MFF 2014-2020) understøtter opnåelsen af biodiversitetsmålene i EU's Biodiversitetsstrategi, og at det er vigtigt at mobilisere alle tænkelige EU og nationale finansieringskilder samt udvikle innovative finansieringskilder med henblik på at sikre tilstrækkelig finansiering af målene for biodiversitet.

Rådet opfordrer EU-Kommissionen til at sikre størst mulig prioritering af og omfang for finansiering af Natura2000 netværket og biodiversitet i den flerårige finansielle ramme (MFF 2014-2020) og til specifikt at nævne det i sin meddelelse om finansiering af Natura 2000 netværket og betydningen af Life+ forordning og en styrkelse af denne.

Rådet vil med rådskonklusionerne give sin vejledning med det formål, at etablere en ”Fælles Implementeringsramme for Biodiversitetsstrategien” med særligt fokus på de handlinger, som Rådet vurderer, er specielt vigtige for at nå 2020-målene.

Udkast til rådskonklusioner indeholder følgende 6 mål fra EU's Biodiversitetsstrategi 2020:

- Mål 1: Fuld implementering af Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektivet.
- Mål 2: Opretholde og genskabe økosystemerne og deres tjenester.
- Mål 3: Forøge bidraget fra landbrug og skovbrug for at opretholde og forbedre af biodiversiteten.
- Mål 4: Sikre en bæredygtig udnyttelse af fiskeriressourcerne.
- Mål 5: Bekæmpe invasive fremmede arter (IAS).
- Mål 6: Hjælpe med at afværge tabet af biodiversitet på globalt plan.

3. Europa Parlamentets udtalelser

Europa Parlamentet har ikke behandlet forslaget.

4. Nærhedsprincippet

Ikke relevant

5. Konsekvenser for Danmark

Rådskonklusionerne har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser for Danmark. Det står dog klart, at implementeringen af EU's biodiversitetsstrategi vil indebære betydelige statsfinansielle konsekvenser for medlemslandene.

6. Høring

Sagen blev behandlet på miljøspecialudvalget den 30. november 2011. Der var følgende bemærkninger:

Danmarks Naturfredningsforening undrede sig over udarbejdelsen af rådskonklusioner, der ikke specifikt nævnte handlingerne. Man ønskede at vide, hvor handlingerne ville blive diskuteret og oplyste, at man fra Finansministeriets side havde fået positive indikationer om, at 1% af Life kunne anvendes til biodiversitet. Man ønskede dette tal nævnt.

7. Forhandlingsituationen

Udkast til rådskonklusioner har været forelagt miljøgruppen den 21. oktober 2011, hvor medlemslandene generelt var positive overfor formandskabets udkast til rådskonklusioner. Medlemslandene var enige om, at man ikke skulle foregribe diskussionerne af MFF, herunder den fælles landbrugspolitik (CAP) og den fælles fiskeripolitik (CFP). Endvidere var der et generelt ønske om ikke at henvise til de konkrete handlinger i EU's Biodiversitetsstrategi, da handlingerne endnu ikke har været diskuteret.

8. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen stiller sig generelt positiv over for konklusionerne, som en vejledning til Kommissionens videre arbejde med udarbejdelse af en implementeringsramme for EU's Biodiversitetsstrategi.

Danmark ønsker at Kommissionen tilvejebringer en grundig analyse af økonomiske konsekvenser på nationalt niveau og organiseringsgrundlag, før nærmere holdning til implementeringen af EU's biodiversitetsstrategi, herunder de 6 mål og 20 handlinger før nærmere dansk holdning kan fastlægges. Danmark vil anmode Kommissionen om, at fremlægge udkast til implementeringsramme til politisk beslutning tidligst muligt i 2012.

Danmark mener, at rådet skal opfordrer til integration mellem sektorerne, således at biodiversitet støttes i alle relevante sektorpolitikker herunder den fælles landbrugspolitik, den fælles fiskeripolitik, samhörighedspolitikken, klima- og energipolitik samt transportpolitik. For så vidt angår evt. finansiering af EU's Biodiversitetsstrategi via EU's budget vil dette skulle fastlægges i forbindelse med forhandlingerne af EU's flerårige finansielle rammer. Fra dansk side finder man det væsentligt, at rådskonklusionerne ikke præjudicerer disse forhandlinger. Idet man fra dansk side ønsker at sikre en bæredygtig udvikling af landbruget i Danmark, der reducerer klimapåvirkningen og fremmer natur og biodiversitet, vil man arbejde for, at medlemslandenes muligheder for at vælge at bruge en større del af landbrugsstøtten til formål som natur, miljø og økologi styrkes.

Danmark ønsker, at rådskonklusionerne understreger behovet for, at medlemslandene og Kommissionen integrerer kravene om beskyttelse og forvaltning af arter og levesteder yderligere i nøglepolitikker for ændring af arealanvendelse og vandforbrug indenfor såvel som udenfor Natura2000 områderne.

Det er derfor vigtigt, at bl.a. landdistriktspolitikken og den fælles maritime fiskerifond (EFF) indgår som finansieringskilder for gennemførelse af strategiens mål, herunder implementeringen af Habitatdirektivet, vandrammedirektivet og havstrategidirektivet.

Danmark ønsker, at rådet skal understrege vigtigheden af, at ABS-protokollen (Access and Benefit Sharing) ratificeres af EU og medlemslandene så EU og medlemslandene kan deltage i første partsmøde. Samt at rådet understreger vigtigheden af, at der anvendes innovative finansielle mekanismer i relation til målsætningerne for den internationale, EU og nationale biodiversitetspolitik og dermed bidrager til at udvikle en grøn økonomi.

9. Forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke været forelagt Folketingets Europaudvalg.

PUNKT 5

Kommissionens meddelelse om Køreplan til et Ressourceeffektivt Europa

KOM(2011) 571 endelig

Nyt notat

- Rådskonklusioner

Resume

Køreplanen er et første skridt hen imod en sammenhængende aktionsramme, som går på tværs af politikområder og sektorer for at omstille Europa til bæredygtig vækst. Køreplanen samordner målsætningerne inden for de forskellige politikker, som er behandlet under flagskibsinitiativet under EU 2020 vækst strategien. Kommissionen præsenterer i Køreplanen en overordnet vision frem mod 2050, en række konkrete milepæle frem mod 2020 og en række konkrete initiativer, som Kommissionen og medlemsstaterne skal tage, hvis økonomien skal omstilles til bæredygtig vækst. Køreplanen lægger derudfra de strategiske sigtelinjer for en grøn omstilling ud fra fire vinkler, henholdsvis en horisontal indsats ift. produktion og forbrug, en indsats ift. naturressourceforvaltning, en sektorindsats ift. de vigtigste sektorer og en styrings- og overvågningsindsats. Køreplanen har ikke i sig selv konsekvenser for Danmark, men angiver en samlet politikramme for bæredygtig vækst. Kommissionen vil, såfremt Køreplanen får tilslutning fra medlemsstaterne, udarbejde politik- og lovgivningstiltag for at få implementeret køreplanen. I den forbindelse vil der blive foretaget de fornødne konsekvensvurderinger og Køreplanens initiativer vil blive yderligere konkretiseret. Det polske formandskabs udkast til rådskonklusioner imødekommer generelt Kommissionens køreplan om ressourceeffektivitet.

1. Status

Kommissionen udsendte den 20. september 2011 ovennævnte meddelelse. Polsk Formandskab forventer, at der vil blive vedtaget rådskonklusioner på Kommissionens meddelelse om Køreplan til et Ressourceeffektivt Europa (herefter refereret til som køreplanen) den 19. december 2011. Sagen har ikke tidligere været forlagt Folketingets Europaudvalg.

2. Formål og indhold

Som en del af Europa 2020 vækst strategien og dets flagskibsinitiativ om et ressourceeffektivt Europa vedtog kommissionen den 20. september meddelelsen om køreplanen.

Køreplanen er et første skridt hen imod en sammenhængende aktionsramme, som går på tværs af politikområder og sektorer for at omstille Europa til bæredygtig vækst. Formålet med køreplanen er at give et svar på de nuværende og fremtidige udfordringer ift. bæredygtig vækst. De hidtidige vækstmønstre har bragt øget velstand, men det er sket ved hjælp af intensiv og ofte ineffektiv ressourceudnyttelse.

Udgangspunktet for køreplanen er, at det er afgørende for Europas økonomiske fremtid at dreje vækst i en bæredygtig retning. Dette skyldes på den ene side, at verdens befolkningstal fortsætter med at stige til 9 mia. i 2050 med deraf følgende stigende ressourceforbrug og på den anden side, at der er en stigende velstand i store dele af verden. Det betyder bl.a. andet, at 2 mia. mennesker fra middelklassen i udviklingslandene forventes at tredoble deres forbrug i 2020.

Den globale udvikling i velstand og befolkningsantal med deraf følgende ressourceforbrug betyder, at konkurrencen om ressourcer (herunder råmaterialer) vil stige. Der vil opstå knaphed, priserne vil stige og dermed påvirke den europæiske økonomi og konkurrenceevne negativt.

Køreplanen samordner målsætningerne inden for de forskellige politikker, som er behandlet under flagskibsinitiativet under EU 2020 vækst strategien. Dette gælder bl.a. energi, transport, landbrug, biodiversitet og klimaforandringer.

Kommissionen præsenterer i Køreplanen en **overordnet vision frem mod 2050** om, at EU's økonomi i 2050 vil være vokset på en måde, som respekterer ressourcebegrænsninger og planetens grænser, hvilket bidrager til global økonomisk omstilling. Økonomien skal være konkurrencedygtig, tilbyde en høj levestandard med meget lavere miljømæssige påvirkninger. Alle ressourcer skal forvaltes på en bæredygtig måde, lige fra råmaterialer til energi, vand, luft og jord. Milepælene om klimaændring er blevet nået, og biodiversitet og de økosystemtjenester, som understøtter dette, er blevet beskyttet, værdisat og i det væsentlige genetableret.

For at følge overgangen til en bæredygtig økonomi vil Kommissionen udvikle en række indikatorer. Den overordnede og tværgående indikator er ressourceproduktivitet. Kommissionen forventer, at denne overordnede indikator suppleres med en række delindikatorer.

Kommissionen præsenterer i køreplanen en række konkrete milepæle frem mod 2020 og en række konkrete initiativer, der skal tages, hvis økonomien skal omstilles til bæredygtig vækst.

Køreplanen lægger dermed de strategiske sigtelinjer for en grøn omstilling. Dette sker ud fra fire vinkler, henholdsvis en horisontal indsats ift. produktion og forbrug, en indsats ift. naturressourceforvaltning, en sektorindsats ift. de vigtigste sektorer og en styrings- og overvågningsindsats.

Under hvert indsatsområde er der opstillet en række milepæle og et begrænset antal forslag til initiativer, hovedsaglig i perioden 2011-2014 på henholdsvis EU niveau og på medlemsstatsniveau. Nedenfor gennemgås alene de foreslåede milepæle på de enkelte områder. (Se selve Køreplanen for de foreslåede initiativer.)

1. Etablering af de horisontale rammer for en økonomisk omstilling

En helt afgørende og central tilgang til grøn omstilling i køreplanen er at udvikle horisontale politikker med udgangspunkt i at økonomi, velfærd og naturkapital er indbyrdes afhængige, og som forsøger at fjerne barrierer for bedre ressourceeffektivitet, og som samtidig tilbyder et fair, fleksibelt og forudsigeligt og sammenhængende grundlag for erhvervslivet at drive virksomhed i. Operationelt fokuserer køreplanen på fire indsatsområder.

a. Bæredygtigt forbrug og bæredygtig produktion

Kommissionen opstiller to milepæle for 2020. Den ene milepæl indebærer, at borgere og offentlige myndigheder i 2020 vil have de rette incitamentter til at vælge de mest ressourceeffektive produkter og tjenester med passende prissignaler og klare miljøoplysninger. Den anden milepæl fokuserer på, at der i 2020 vil være markeds- og politikincitamentter, som belønner og tilskynder erhvervslivet til investeringer og innovation inden for ressourceeffektivitet og ressourceeffektive løsninger.

b. Affald som ressource

Kommissionen opstiller en milepæl for 2020. Denne milepæl indebærer, at affald i 2020 er forvaltet som en ressource. Det vil her sige, at affaldsmængden pr. indbygger falder i absolutte tal. Dette betyder, at genanvendelse og genbrug af affald er økonomisk attraktivt for offentlige og private aktører takket være omfattende separat indsamling og udvikling af funktionelle markeder for sekundære råmaterialer. Flere materialer, heriblandt materialer, der har en betydelig indvirkning på miljøet, og kritiske råmaterialer, bliver genindvundet. Samtidigt skal energiudnyttelsen af materialer begrænses til materialer, som ikke kan genanvendes, og deponering skal stort set ikke forekomme.

c. Forskning og innovation

Kommissionen opstiller en milepæl for 2020. Denne milepæl indebærer, at videnskabelige gennembrud og bæredygtige innovationsbestrebelse i 2020 i væsentlig grad vil have forbedret den måde, vi forstår, forvalter og reducerer anvendelsen af ressourcerne på, og den måde vi genbruger, genanvender, substituerer, sikrer og værdisætter dem.

d. Miljøskadelige subsidier og de rette priser

Kommissionen opstiller to milepæle for 2020. Den første indebærer, at de miljøskadelige subsidier i 2020 vil være udfaset under passende hensyn til indvirkningen på folk, der rammes heraf. Den anden milepæl indebærer, at der vil ske et større skifte fra beskatning af arbejdskraft til miljøbeskatning.

2. Forvaltning af centrale naturressourcer

Ifølge Køreplanen er EU's økonomiske velstand og velfærd afhængig af naturkapitalen, herunder de økosystemer, som forsyner økonomien med en strøm af væsentlige varer og tjenesteydelser.

a. Økosystemtjenester

Kommissionen opstiller to milepæle for 2020. For det første er det en milepæl, at naturkapital og økosystemtjenester i 2020 vil være sat til en korrekt værdi, og at offentlige myndigheder og erhvervsliv vil tage dem med i betragtning. For det andet er det en milepæl, at tabet af biodiversitet i EU og beskadigelsen af økosystemtjenester er stoppet, og biodiversiteten vil i videst muligt omfang være genoprettet.

b. Vand

Kommissionen opstiller en milepæl for 2020. Denne indbefatter, at alle vandområdeplaner i vandrammedirektivet er gennemført. Vandtilstanden i alle EU's flodbækkener er god. Indvirkningen af tørke og oversvømmelser er minimal takket være passende afgrøder, bedre vandoptagelseskapacitet i jorden og effektiv vanding. Der bliver kun benyttet alternative vandforsyningsmuligheder, når alle billigere besparelsesmuligheder er udtømt. Vandindvindingen vil kunne ligge på under 20 % af de tilgængelige vedvarende vandressourcer.

c. Luft

Kommissionen opstiller en milepæl for 2020. Denne indebærer, at EU's foreløbige luftkvalitetsnormer i 2020 vil være opfyldt, også i stærkt belastede byområder. Normerne for luftkvalitet vil endvidere blive opdateret.

d. Land og jord

Kommissionen opstiller en milepæl for 2020. Denne indebærer, at der i 2020 vil blive taget hensyn til EU's politikkers direkte og indirekte konsekvenser for arealanvendelsen i både EU og globalt. I 2050 er målet, at der ikke må inddrages nettoarealer til f.eks. byggeri og byudvikling. Jorderosionen er blevet mindre, og de organiske stoffer i jorden er øget, og samtidig er rensningen af forurenede arealer godt i gang.

e. Marine ressourcer

Kommissionen opstiller en milepæl for 2020. Milepælen indebærer, at vandet i alle have i EU skal være i en god miljøtilstand, og i 2015 vil fiskeriet have nået maksimal bæredygtighed.

3. Fokus på nøglesektorer

En række analyser viser, at det væsentligste ressourceforbrug er knyttet til særlige forbrugsområder, som fødevarer, bolig og transport.

a. Fødevarer

Kommissionen opstiller en milepæl for 2020. Milepælen indebærer, at der i 2020 vil være udbredte incitament til en mere bæredygtig produktion og forbrug af fødevarer, at man vil opnå en

reduktion på 20 % i fødevarekædens ressourceinput, samt at bortskaffelse af spiselige fødevarer vil være halveret i EU.

b. Bedre bygninger

Kommissionen opstiller en milepæl for 2020. Milepælen indebærer, at i 2020 vil renovering og byggeri af bygninger og infrastruktur være blevet langt mere ressourceeffektivt. Det vil være normalt at anvende livscyklusaspektet. Alle nye bygninger vil være næsten energineutrale, og yderst materialeeffektive, og der vil være indført politikker om renovering af bestående bygninger, således at de på en omkostningseffektiv måde bliver moderniseret i en rate på 2 % pr. år. 70 % af ufarligt bygge- og nedrivningsaffald vil blive genindvundet.

c. Effektiv mobilitet

Kommissionen opstiller en milepæl for 2020. Milepælen indebærer, at i 2020 vil effektiviteten inden for transportsektoren overordnet set være stærkt forbedret med optimal brug af ressourcer som råmaterialer, energi og jord samt reduceret indvirkning på klimaforandring, luftforurening, støj, sundhed, ulykker, biodiversitet og forringelse af økosystemer. Til transport vil der blive brugt mindre og renere energi, være en bedre udnyttelse af moderne infrastruktur og den negative indvirkning herfra på miljøet og vigtige naturværdier som vand, land og økosystemer vil være reduceret. Fra og med 2012 vil der være en reduktion på gennemsnitligt 1 % om året af drivhusgasemissioner fra transport.

4. Styring og overvågning

For at omstille EU til en mere ressourceeffektiv økonomi anfører Kommissionen, at det vil kræve samordning af en lang række politikområder. For at kunne overvåge udviklingen skal der udvikles indikatorer inden for afgørende områder. For at sikre den størst mulige effektivitet vil det være centralt at indarbejde disse i det europæiske semester for samordning af de europæiske politikker.

Kommissionen opstiller en milepæl for 2020. Milepælen indebærer, at i 2020 vil interessenter på alle niveauer være mobiliseret for at sikre, at der er sammenhæng i politik, finansiering, investering, forskning og innovation, og at de gensidigt styrker hinanden. Der vil være ambitiøse mål for ressourceeffektivitet og solide, aktuelle indikatorer som rettesnore for offentlige og private beslutningstagere ved omstillingen af økonomien mod større ressourceeffektivitet.

Formandskabets udkast til Rådskonklusioner

Formandskabet har i sit forslag til rådskonklusioner en overordnet tilgang til køreplanen. Formandskabet lægger i sit udkast til rådskonklusioner op til at Rådet:

- Hilser Kommissionens ressourceeffektivitetskøreplan og vision for 2050 velkommen.
- Understreger, at 2020-milepælene giver et godt grundlag for det videre arbejde mod en grøn omstilling.
- Understreger, at milepælene opfattes som en slags sigtelinjer, der giver en god indikation af retningen for fremtidige handlinger, og derfor er et godt udgangspunkt for diskussionen af de potentielle mål.

- Støtter den tværgående tilgang i Køreplanen, som giver en langsigtet ramme for koordineret handling inden for række politikområder med henblik på at afkoble afkobling af vækst fra ressourceforbrug og negativ
- Ser frem til en kommende konsekvensvurdering af de foreslåede konkrete initiativer, særligt en vurdering af konsekvenserne for konkurrenceevnen.
- Understreger, at der er en direkte sammenhæng mellem køreplanen og et fremtidigt 7. miljøhandlingsprogram, og at disse skal understøtte og styrke hinanden med henblik på at integrere miljøaspekter i implementeringen af EU's 2020-strategi og definere de miljøpolitiske prioriteter i det næste årti.
- Pointerer, at en række principper skal benyttes ved implementering af de foreslåede handlinger i køreplanen, herunder forurenere betaler- princippet.
- Pointerer, at 2020-sigtet for adskillige af milepælene er for optimistisk, og at ressourceeffektivisering er afhængig af livsstil, hvorfor der er behov for generel information og uddannelse af befolkningen og ikke mindst af børn.
- Opfordrer Kommissionen til i samarbejde med medlemslandene at udvikle et forslag til egnede indikatorer for ressourceforbrug bl.a. ved inddragelse af livscyklus-perspektivet.
- Opfordrer til udvikling af nationale strategier, planer og programmer, der bl.a. omfatter miljøkonsekvensvurderinger af produkter og processer set ud fra et livscyklusperspektiv.
- Opfordrer Kommissionen til at skabe en EU-plattform for omstillingen til en grøn økonomi ved at inddrage alle relevante interessenter på alle niveauer.
- Understreger behovet for at se på de kortsigtede utilsigtede sideeffekter, der vil følge med et skift til en ressourceeffektiv økonomi bl.a. tab af arbejdspladser, uensigtsmæssige ændringer i forbrugsmønstre, og flytning af miljøbelastningen ud af EU.
- Noterer sig behovet for at værdiansætte naturkapitalen, biodiversiteten og økosystemtjenester i offentlige og private beslutningsprocesser og regnskaber.
- Opfordrer til at indarbejde handlinger rettet mod ressourceeffektivisering i det europæiske semester
- Opfordrer medlemslandene til at inddrage ressourceeffektivitetsovervejelser og behovet for investering i grønne jobs i udarbejdelsen og revisionen af strategier.
- Opfordrer medlemslandene til at rapportere om fremdrift i ressourceeffektiviteten i deres nationale reformprogrammer.
- Opfordrer Kommissionen og medlemslandene til sikre øget forbrugerbevidsthed om bæredygtige produkter bl.a. via øget information om de miljømæssige og sociale konsekvenser af forbrug og produktion.
- Understreger behovet for at adressere ressourceeffektivitet i en global kontekst, særligt med henblik på et succesfuldt resultat under RIO+20 mødet med konkret fremdrift mod en global grøn omstilling.

3. Europa Parlamentets udtalelser

Rådskonklusioner forhandles ikke med Europa Parlamentet. Europa Parlamentet vedtager en egen rapport om køreplanen ultimo maj 2012.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Konsekvenser for Danmark

Køreplanen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, statsfinansielle, økonomiske eller erhvervsadministrative konsekvenser for Danmark og påvirker ikke som sådan beskyttelsesniveauet, idet der er tale om et rammedokument, der ikke indeholder konkrete forpligtelser for den danske regering.

Det står dog klart, at en senere udmøntning af køreplanens milepæle og de deraf følgende EU-retsakter vil indebære betydelige statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser for medlemslandene. Køreplanen er fremlagt af Kommissionen, som en operationalisering af EU 2020 strategien, der har det eksplicite mål at skabe bæredygtig vækst i EU.

Kommissionen udarbejder ingen konsekvensvurdering for Køreplanen. Det fremgår af køreplanen, at Kommissionen vil udarbejde konsekvensanalyser for alle ”vigtige” tiltag og eventuelle potentielle mål, inden der bliver forelagt detaljerede forslag. I det omfang der iværksættes initiativer (f.eks. i form af direktivforslag) til udmøntning af køreplanen, vil konsekvenserne for Danmark, herunder statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser, blive underlagt grundige analyser.

6. Høring

Forslaget blev den 4. oktober sendt i almindelig høring til en bred kreds af interessenter. Høringsfristen udløb den 7. november 2011. Der er modtaget 24 høringssvar, hvoraf 6 ikke indeholdt bemærkninger til meddelelsen.

Generelt

Køreplanen om et ressourceeffektivt Europa og visionen om et bæredygtigt Europa hilses generelt velkommen.

Dansk Industri (DI), Teknik Installatørernes Organisation, International transport Danmark (ITD) og Danske Ark bemærker, at de fleste initiativer og pejlemærker er så løst beskrevet, at deres effekt ikke kan vurderes, og at det er en stor opgave at få handling bag visionen. De ser gerne, at initiativerne konkretiseres i samarbejde med alle vigtige interessenter bl.a. ved udvikling af indikatorer og mål.

En lang række interessenter finder, at ambitionerne i køreplanen godt kunne være højere og initiativerne mere konkrete og effektfulde. Det gælder bl.a. Vedvarende Energi, Affald Danmark, Danmarks Naturfredningsforening (DN), Det Økologiske Råd, DANSKE ARK, WWF.

Vedvarende Energi (VE) mener, at henholdsvis 2050-visionen, samt en række af 2020-milepælene kan nås langt hurtigere end angivet. Der peges særligt på miljøskadelige subsidier, den rette prisfastsættelse, omlægning af skat fra arbejde til miljøbelastning, bæredygtig produktion og på energiområdet, hvor EU bør være bæredygtig uden CO2 udslip fra energi senest i 2040. Der bør ske en højere prioritering af affaldsreduktionen f.eks. via pantordninger, offentlige grønne indkøb og

mere ambitiøse målsætninger på transportområdet. Sigtelinjen om anvendelse af prissignaler til at få forbrugerne til at vælge ressourceeffektive produkter bør følges op med definition af de rigtige niveauer af afgifter m.v.

Det Økologiske Råd finder, at det haster med en helt grundlæggende omlægning af europæisk produktions- og livsstil, og at målet bør være en stor mindsning og omlægning af ressourcebehovet. Der er behov for mere kraftfulde mål og initiativer end de foreslåede, hvis målet skal nås. Det Økologiske Råd påpeger, at den økonomiske tænkning skal ændres grundlæggende, at eco-designdirektivet og forventede ændringer i Energibeskatningsdirektivet ikke er nok. Der er behov for priser, der kan medføre de nødvendige adfærdsændringer.

DN bemærker, at ressource minimering, udfasning af visse ressourcer (f.eks. fossile brændsler) samt refleksioner over grænser for forbrug af ressourcer og grænser for vækst i økonomien ikke indgår i køreplanen. DN savner klare målsætninger vedr. ressourceeffektivitet, grøn skattereform, udligning af forskelle i nationale tilskud, ligesom en tættere kobling af ressourceeffektivitet til de internationale processer bl.a. Rio+20 efterlyses.

DANSKE ARK konstaterer, at for at nå målene er der behov for en konsistent sammenhængende politik, et system af offentlig regulering, der understøtter omstillingen og betydelige investeringer, samt at EU konsekvent må inddrage implikationerne af ”helhedsorienteret” bæredygtighed (økonomisk-social-miljø-mæssig) i alle politiske indsatser. De støtter stærkt anvendelse af livscyklustilgang i omstillingen og understreger, at bæredygtige bygninger er mere end blot energieffektive bygninger.

Dansk Fjernvarme savner stærke og klare signaler om behovet for kraftige regulatoriske indgreb for at skabe den nødvendige ressourceeffektivitet bl.a. mere effektive krav til etablering af kraftvarmeproduktion, ligesom energispild i forbindelse med energikonverteringen bør indarbejdes.

Dansk Skovforening finder det overraskende, at skov kun er nævnt i international sammenhæng og opfordrer til, at ordet ”jordbrug” anvendes i stedet for ”landbrug”, de steder, hvor skovbrug bør tænkes ind. Skov er en vigtig ressource, der leverer verdens mest miljøvenlige råstof, nemlig træ, som ved bæredygtig produktion samtidig kan levere biodiversitet, oplevelser og rent vand.

Indikatorer til måling af ressourceeffektivitet/ markedsbaserede instrumenter m.v.

WWF finder det helt afgørende, at køreplanen følges op af lovgivning, politikker og nye finansielle instrumenter, herunder særligt ressourceeffektivitetsmål, der er ambitiøse, samt en række meningsfulde indikatorer, og at de foreslåede tiltag bør indgå i drøftelserne af EU’s næste flerårige finansieringsramme for 2014-2020.

Landbrug & Fødevarer understreger betydningen af, at miljøkrav og krav til ressourceeffektivitet bliver internationale, så lave miljøstandarder ikke bliver en konkurrenceparameter, det gælder f.eks. beskatning af CO₂. Det ressourceeffektive samfund er et lav-emissionssamfund og der skal derfor udvikles nye emissionsbegrænsende og ressourceeffektive teknologier, hvilket skal understøttes politisk. Udviklingen af markedet skal primært drives af behovet for løsning af konkrete miljø- og ressourceudfordringer. Udviklingen af fælles standarder og godkendelsesprocedurer for miljøteknologi vil være vigtige redskaber for at understøtte markedsdannelsen.

Danmarks Jægerforbund påpeger, at de gerne vil bidrage til udvikling af let forståelige indikatorer til måling af ressourceeffektivitet, og nævner særligt milepælen om korrekt fastsættelse af værdien af naturkapital og økosystemtjenester og anvendelsen heraf i praksis.

Dansk Skovforening finder det væsentligt at sætte de rette priser på ressourcerne, og at dette følges op med fremme af brugen af innovative, finansielle og markedsbaserede instrumenter og udforskning af deres brede potentiale, når udfordringerne for økosystemer og biodiversitet skal takles.

Vedvarende Energi mener, at det er væsentligt at udfase miljøskadelige subsidier inden 2020, og at subsidier for fossil energi og atomkraft bør udfases langt tidligere f.eks. 2013. Det foreslås, at EU-medlemslandene på frivilligt grundlag går sammen om skatteomlægninger, således at nabolande kan tilpasse afgifter for at undgå at reformerne giver øget grænsehandel. VE mener, at bæredygtig energi og ressourceeffektivitet bør have en større prioritet i EU's budgetdiskussioner, særligt på områderne landbrug og regional udvikling. De er enige i, at BNP bør defineres, så også miljøforhold omfattes, samt suppleres med ressourceeffektivitetsmål.

DN finder det bekymrende, at der som supplerende indikatorer alene nævnes ”kul” som vigtige naturressourcer.

Bæredygtigt forbrug og bæredygtig produktion

Dansk Industri (DI) finder, at der bør ske en udvikling af nye produkter under anvendelse af andre og mindre begrænsede råvarer eller med mindre forbrug af de sjældne/begrænsede råvarer samt øge genanvendelsen af de begrænsede ressourcer med fokus på designfasen og ”functional recycling”. DI understreger, at dette kræver, at 7. miljøhandlingsprogram har fokus på forskning og udvikling af metoder som kan understøtte dette. DI finder forslaget om produkters miljøaftryk interessant, men frygter at det medfører komplekse beregninger for at dokumentere miljøaftrykket, hvilket vil belaste de mindre virksomheder, og dermed skabe ulig konkurrence mellem små og store virksomheder. DI mener, at det kan fordyre en række produkter, og at det er væsentligt, at produkternes miljøaftryk ikke medfører favorisering af produktion uden for EU. Tekniq Installatørernes Organisation påpeger, at bench-marking for services ikke må blive så indviklede og omfattende, at mindre og mellemstore virksomheder ikke kan agere på markedet.

Affald som ressource

Affald Danmark pointerer, at køreplanen på affaldsområdet hovedsagelig læner sig om ad ”gamle” initiativer, og det eneste nye er bløde erklæringer om, at målsætningerne skal sættes så højt og omfatte så mange affaldsstrømme som muligt. Som et nyt initiativ foreslår Affald Danmark, at separat indsamlet affald til genanvendelse ikke må brændes, medmindre kvaliteten er for dårlig, samt i tilknytning hertil et krav om sortering inden forbrænding. Det understreges, at målet om fuld overgang fra deponi til andre behandlingsformer i generelt i hele EU i 2020 er prisværdig, men urealistisk, da det kræver omfangsrig kapacitetsopbygning i de relevante lande. Det påpeges, at der skal vedtages behandlingsstandarder mhp. at sikre genanvendelse af høj kvalitet. Ligesom det pointeres, at køreplanen burde have forholdt sig til den fremadrettede behandling af nye produkter og materialer/materialsammensætninger (f.eks. nanomaterialer), og deres muligheder for at lukke materialekredsløbene. Landbrug & Fødevarer foreslår etablering af tværsektorielle partnerskaber om ressourceudnyttelse frem for bortskaffelse mhp. at sikre effektiv recirkulering af ressourcer i den organiske ressourcestrøm (husdyrgødning, organisk affald og slam fra byer og industri). Danske Havne mener, at sedimenter, der i dag betragtes som affald i EU-lovgivningen, bør ses som en ressource, der kan føres tilbage til økonomien som en råvare til kystfodring og i bygge- og anlægsarbejde. Afgifter på marint affald hindrer i dag miljøinitiativer, da de pålægges den frivillige part, der indsamler og modtager det marine affald.

Biobaseret samfund

Landbrug & Fødevarer mener, at der skal udvikles et lav-emissions-, biobaseret samfund (biobaseret økonomi), hvor biomasse bruges til energiproduktion, byggematerialer, medicin og biochemicals. Dette vil flytte forbruget fra ikke-fornybare ressourcer - som olie og kul - til fornybare biomaterialer. Der bør tænkes i mere lukkede kredsløb for at sikre genbrug af næringsstoffer, som gødning til planterne, særligt er fosfor en presset ressource. DANVA pointerer, at der er behov for teknologiudvikling og de rette juridiske og økonomiske incitamenter til at udtrække fosfor af spildevandsslam. DANVA mener, at der ligger et stort uudnyttet potentiale i at producere energi og varme fra slam og spildevand. Ved udnyttelsen af spildevandsslam kan der hentes en del energi ved optimering og produktion af biogas. Biogas, der kan erstatte fossile brændsler ved fremstilling af varme og elektricitet. Vedvarende Energi mener, at biogas, der kan give god gødning uden tungmetaller, bør prioriteres.

Vand

Ifølge DANVA vil ressourceeffektivitet bl.a. betyde et mindsket vandforbrug, mindre forurening af vandressourcerne, mindre afledning af spildevand og færre ressourcer til behandling af spildevand. Det pointeres, at det er vigtigt at integrere grundvandsbeskyttelse i ressourceplanlægningen på vandområdet. DANVA finder, at der er behov for større integration af politikområderne vand og energi. Der er en tæt kobling mellem vandforbrug og energiforbrug, fordi hver gang der produceres og forbruges energi, forbruges der vand. Ligesom der bruges energi til at udvinde, transportere og behandle drikkevand, og til at indsamle, behandle og bortlede spildevand, samt til opvarmning og nedkøling af vand. Den rette prisfastsættelse, politik og lovgivning er en kritisk forudsætning for at fremme adfærdsændringer, motivere til innovation og sikre bæredygtig udnyttelse af vand og energi.

Det er nødvendigt at foretage helhedsvurderinger på tværs af miljø-, energi- og klima med henblik på at sikre, at restprodukter ved spildevandsrensning nyttiggøres i energiproduktionen frem for at blive bortskaffet. DANVA finder milepælen om gennemførelse af vandområdeplanerne inden 2020 overambitiøs for Danmark. DN finder, at der mangler en henvisning til vandrammedirektivet, herunder de forbedringer og investeringer, der skal foretages i de kommende år for at forbedre Europas vandkvalitet. DN påpeger endvidere, at forurening af drikkevand (grundvand) med pesticider, der er delvis irreversibelt, fuldstændig mangler. Det Økologiske Råd finder, der skal indføres stærkere incitamenter til vandbesparelse, og at der skal fokuseres på klimaforandringer som medvirkende til vandmangel.

Luft

DN finder, at ambitionsniveauet mht. luftforurening er for lavt, da der kun skrives om at implementere eksisterende indsatser. Ligesom kendt viden om de store kilder til luftforureninger (transport, landbrug, energiproduktion) ikke er inddraget. DN mener, at luftforureningsproblemstillingen bør kobles mere direkte til sundhedsaspekter - altså samfundsomkostningerne ved at behandle luftvejsrelaterede sygdomme. DN savner endvidere indsatser, der kan mindske luftforurening, som f.eks. krav om gyllebehandling, forbrændings-fri energiforsyning og markant øget brug af elbiler for at nedbringe forurening fra vejtrafik. Det

Økologiske Råd mener, at bekæmpelse af luftforurening bør kobles med målene for erstatning af fossile brændstoffer.

Biodiversitet, naturkapital og økosystemtjenester

DN tvivler på, at milepælen om at fastsætte naturkapital og økosystemtjenester til korrekt værdi vil kunne gennemføres ved de beskrevne indsatser. DN mener, at køreplanen mangler bud på, hvordan ressourceeffektivitetsdagsordenen kan understøtte Nagoya-processen. Det Økologiske Råd finder, at der mangler virkemidler ift. beskyttelse af natur og biodiversitet.

Land og Jord

DN lægger vægt på, at det stigende forbrug af areal til aktiviteter er en af Europas helt store udfordringer, idet det sætter naturen under pres. DN bemærker, at køreplanen indirekte omtaler arealanvendelse og vedvarende energi, men at der ikke er koblet noget initiativ eller tidsramme for indsatsen, derfor er det alt for ukonkret.

Bedre bygninger

LO mener, at det største potentiale for energieffektivisering ligger i byggesektoren, hvor der også er et meget stort potentiale for jobskabelse. Herudover peges der på, at øget indsats og investeringer inden for forskning vedrørende energieffektive teknologier er en investering i fremtidens arbejdspladser i EU. Teknik Installatørernes Organisation er enig i, at det er nødvendigt med en markant indsats inden for bygningsrenovering, og at uddannelse og efteruddannelse er væsentlig i den sammenhæng. Det påpeges dog, at der er stor forskel på EU-medlemslandene, og at det er vigtigt, at et generelt krav om certificering og efteruddannelse ikke medfører unødvendige ændringer af gældende ordninger i Danmark. Det Økologiske Råd mener, at der mangler fokus på kapital, subsidier og øget uddannelse, som forudsætninger for energirenovering af bygninger. Vedvarende Energi mener, at det bør præciseres, at det skal være ”energieffektiverende og ressourcebesparende” renoveringer af eksisterende bygninger, der skal være på 2 % årligt, samt at der bør sættes mål for energi- og miljørenoveringer af byggeri.

Bæredygtigt transporterhverv

DN finder afsnittet om transport for spinkelt, idet der blot henvises til Kommissionens Hvidbog om Transport. DN mener, at en yderst vigtig udfordring for transporten i EU er hurtigst muligt at forlade forbrændingsmotorteknologien og komme med et fornuftigt bud på de dele af transportsektoren, der ikke på kort sigt kan forlade forbrændingsmotorteknologien som f.eks. lastbiltransporten. Vedvarende Energi mener, at målsætningen om reduktion af drivhusgasudslip bør være på mindst 2 – 2,5 % årligt, hvis transporten skal nå et bæredygtigt niveau af emissioner og ressourceforbrug. International Transport Danmark mener, at effektiv vejgodstransport er et helt afgørende element i et moderne samfund. Der bør i hele Europa være ens rammevilkår for erhvervsliv og investorer, og regulering bør være gennemskuelige og let administrerbar. Der bør investeres i udvikling af et effektivt og bæredygtigt transporterhverv frem for at belaste det med kunstige afgifter. Der er behov for tilpasning af de regler, der begrænser mulighed for optimal udnyttelse af biler og chauffører, og der bør sættes særlig fokus på jernbanedelen, som bør kunne operere effektivt over landegrænser. Der opfordres til, at krav skal relateres til emissioner og ikke

bestemte teknologier. Landbrug & Fødevarer påpeger, at grøn teknologi og innovation er nødvendig på transportområdet, og at biobrændsler pt. er det eneste reelle alternativ på dette område. Danske Havne mener, at europæiske havne vil have en nøglerolle i omstillingen til en mere bæredygtig og miljørigtig økonomi. Havnene kan bl.a. være med til at reducere trængsel på vejene, reduktion af emissioner og offentlige udgifter til trafikulykker, trafiksikkerhed og vejvedligehold.

Fødevarer

DN fremhæver, at der er store perspektiver i at fremme økologisk fødevarerproduktion og at initiativet omkring økologi, som er omtalt i køreplanen, kan åbne for muligheden for, at der kommer fokus på økologisk fødevarerproduktion, som et væsentligt aspekt i bæredygtig produktion. Det Økologiske Råd mener, at der allerede nu er grundlag for iværksættelse af stærke virkemidler til at bekæmpe madspild, overforbrug af kød, samt etablering af et ressourceeffektivt fosforkredsløb.

Beskæftigelse

LO lægger særlig vægt på, at øget ressourceeffektivitet skal benyttes til at sikre vækst og beskæftigelse, samt til at forbedre konkurrenceevnen i EU. Der lægges vægt på de langsigtede politiske rammer, idet de kan skabe forudsigelighed og fremme investeringer i energieffektive løsninger. LO påpeger, at ressourceeffektivitetsdagsordenen skal sammentænkes med flagskibet om nye færdigheder og jobs. LO pointerer, at de unge i EU skal uddannes, så de får de kvalifikationer, der er forudsætningen for beskæftigelse, konkurrenceevne og vækst fremover. Fagligt Fælles Forbund bemærker, at begrebet "bæredygtighed" vedrører økonomiske, miljømæssige og sociale aspekter, men køreplanen behandler ikke de sociale aspekter, selvom den har en væsentlig indflydelse på beskæftigelsesområdet, og derved afledte effekter på de arbejdsmiljømæssige områder. Forskningsmidler bør benyttes til at undersøge vækst og jobmuligheder inden for de forskellige sektorer. Repræsentanter for arbejdstagerne bør inddrages i de initiativer, der kan have betydning for jobskabelse og arbejdsmiljø. Forbundet lægger vægt på udvikling af nationale strategier for ressourceeffektivitet, der integreres med nationale politikker om vækst og arbejdspladser.

Sagen blev forelagt for miljøspecialudvalget den 30. november 2011, hvor der var følgende kommentarer:

Dansk Industri var helt enig i tilgangen i den generelle danske holdning. Man ønskede sig dog, at man i den danske holdning understregede den tætte sammenhæng mellem ressourceeffektivitetsroadmappen og Rio+20.

DN vurderede, at der var mere om konkurrenceevne end om ressourcer i udkastet til rådskonklusioner. DN vurderede, at det er vigtigt, at man udnytter det moment, der er i ressourceeffektivitetsdagsordenen. DN vurderede, at Rådet burde efterlyse nogle klarere tidsfrister for, hvornår de forskellige initiativer og konsekvensvurderinger skal være gennemført.

7. Forhandlingssituationen

Drøftelser af rådskonklusioner om køreplanen er påbegyndt i Rådets miljøarbejdsgruppe.

8. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark er overordnet set enig i Kommissionens Køreplan til et Ressourceeffektivt Europa. Køreplanens strategiske tilgang er i høj grad i overensstemmelse med regeringens ambition om en grøn omstilling, således som det er beskrevet i Regeringsgrundlaget.

Danmark er enig i Kommissionens analyse af de ressourcemæssige globale udfordring, som Europa står over for, og som kan påvirke Europas økonomi negativt, hvis der ikke tages de fornødne skridt til at håndtere dem. Roadmappen for et resourceeffektivt Europa er udtryk for rettidig omhu.

Danmark er enig i den overordnede vision for 2050 og herunder behovet for en grundlæggende omstilling til et bæredygtigt samfund med en konkurrencedygtig økonomi, der tilbyder en høj levestandard med meget lave miljømæssige påvirkninger.

Danmark er enig i Kommissionens strategiske tilgang, hvor der fokuseres på fire områder. For det første en horisontal indsats ift. bæredygtig produktion og forbrug af ressourcer, en indsats ift. bæredygtig forvaltning af naturressourcer og økosystemydelse, en indsats ift. centrale sektorer, samt en indsats ift. overvågning og styring med fokus på integration i økonomiske politikker og sektorpolitikker.

Danmark er enig i de temaer og de overordnede sigtelinjer, som Kommissionen adresserer i de enkelte milepæle og under de enkelte indsatsområder. Kommissionens milepæle er i visse tilfælde meget generelle og initiativerne er skitseret i overordnede termer og ikke som detaljerede forslag.

Danmark er generelt enig med Kommissionen i de elementer, der er peget på som virkemidler til at nå milepælene. Danmark ser frem til, at Kommissionen fremlægger de konkrete forslag, som anføres i roadmappen. Danmark finder, at der er behov for fortsat udvikling af de konkrete virkemidler på de enkelte områder i de kommende år, for at nå milepælene i 2020 og visionen for 2050 skal nås.

Danmark finder derfor, at der skal arbejdes videre med såvel milepæle, indikatorer og virkemidler i en tæt dialog med interessenter med henblik på, at Kommissionen fremsætter konkrete forslag på de konkrete områder.

Idet det er centralt at sikre sammenhæng mellem mål, virkemidler og finansiering, skal der foretages grundige analyser af de miljømæssige, samfundsmæssige og økonomiske konsekvenser, inden milepælene evt. opnår en status af målsætninger og i forbindelse med fremlæggelse af de konkrete forslag til initiativer inden for de enkelte områder, før nærmere dansk holdning kan fastlægges.

Danmark er enig i behovet for at udvikle indikatorer og styringsmidler, som kan inddrage hensyn til ressourceeffektivitet på tværs af EU's økonomiske politikker og sektorpolitikker. Danmark er enig i væsentligheden af at indarbejde ressourceeffektivitet i det europæiske semester.

Danmark er generelt positiv over for det udarbejdede forslag til rådskonklusioner. Danmark vil arbejde for, at rådskonklusionerne på en afbalanceret måde og med en vis fleksibilitet støtter samtlige de milepæle og indsatsområder, som er indeholdt i køreplanen.

Danmark er enig i behovet for at adressere ressourceeffektivitet i en global kontekst, særligt med henblik på et succesfuldt resultat under RIO+20 mødet med henblik på en konkret fremdrift mod en global grøn omstilling.

Danmark er enig, i at en udmøntning af Køreplanen skal ske med henblik på at fremme en cost-effektiv omstilling til en mere konkurrencedygtig, bæredygtig økonomi, hvorunder der må foretages en afvejning af hensynet til såvel de kortsigtede som de langsigtede statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser.

Danmark finder det herunder vigtigt, at elementerne i køreplanen for ressourceeffektivitet kan danne grundlag for et 7. miljøhandlingsprogram.

9. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europa Udvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europa Udvalg.